

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dneje in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravišтво: Knaflcova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Politika in državno uradništvo.

Poleg drugih nedostatkov, ki jih pozna državna uprava vseh demokracijskih držav, je tudi komična, obenem pa po svojih posledicah tragična navada, da se menja večina višjih drž. uradnikov, če ne v vseh, pa vsaj v onih strokah, ki so politično bolj eksponirane, čim pride na krmilo druga vlada. Vsaka večja politična stranka, ki ima količjak upanja, da se uveljavi pri sestavi nove vlade, ima že vnaprej pripravljeno večje število zvestih in zanesljivih pristašev, ki naj zasedejo kot njeni eksponenti vsa važnejša upravna in administrativna mesta. Da trpi pri tem upravni aparat in ljudstvo občutno škodo, ni treba posebej omenjati. Nihče se seveda za to ne briga, najmanj pa vlada, ki je prva poklicana skrbeti za dobro upravo in administracijo. Pri nas se je ta grda navada posebno razpasla zdaj, ko imamo takozvano vlado zakona, reda in pravice. Dan na dan slišimo o upokojitvah dosedanjih in imenovanju novih upravnih predstojnikov, ne da bi imela vlada razen političnih motivov najmanjši razlog za te spremembe.

In tako so na dnevnem redu slučaj, da se je šef tega ali onega urada komaj dobro seznanil s svojim delokrogom in uradništvom, da je komaj dobil nekaj prakse v vodstvu poverjenega mu posla, pa mora na povelje od zgoraj odstopiti in prepustiti začeto delo drugemu, ki seveda kot novinec nima vpogleda v delovanje dotičnega urada in mora začeti vse iznova. Potemtakem se ne smemo čuditi, da imamo na eni strani čedalje slabšo drž. upravo, na drugi pa nezadovoljno uradništvo, ki poleg nezadostnih plač še posebno pogreša stabilnosti kot prvega pogoja za dobro in vestno službovanje.

Na tem nezdravem pojavu boleha kot rečeno večina demokracijskih držav. So tudi med politikmi častne izjeme, ki predpostavljajo interese skupnosti osebnim in strankarskim računom, toda te izjeme so žal zelo redke. Pri nas bi jih pod novo vlado lahko iskali z lučjo po dnevi, pa bi težko našli enega. Pač pa smo čitali te dni v francoskih listih o zanimivem slučaju, ki je vreden, da si ga ogleda tudi naša vlada uradniške labilnosti. Francoski minister narodnega zdravja Godard je sprejel od 17 narodnih poslancev priporočila pisma glede enega uradnika, ki je kandidiral na odgovorno mesto v njegovem resortu. Ta slučaj je spravil na dnevni red vprašanje stabilnosti in politične neodvisnosti državnega uradništva. Če bi 17 narodnih poslancev bombardiralo s priporočili pismi katerega naših pravičnih ministrov, bi dotični uradnik brez dvoma dobil zaželeno mesto. V Franciji pa se je zgodilo drugače. Mesto da podpiše ukaz o imenovanju, je Godard poslal kandidatu pismeni ukor, v katerem mu očita, da je s svojim moleodvajanjem in nadlegovanjem narodnih poslancev sama škodoval službi, ki mu je poverjena. Mož je ostal z dolгим nosom. Žal, je to samo en slučaj, ki pa še ne pomeni, da so razmere v Franciji boljše, kakor pri nas. Tudi francoska javnost govori že leta in leta o stabilnosti državnega uradništva, ki pa je razen sodnikov še vedno slepo orodje v rokah politikov.

Edino sredstvo, s katerim se je mogoče uspešno boriti proti vmešavanju politike v stabilnost državnega uradništva, je tradicija. Samo tam, kjer se je še ohranila tradicija, se more uradništvo izogniti vplivu, ki ga hočejo na vsak način uveljaviti vladajoče stranke. Samo v državah, ki priznavajo uradništvu tradicionalno politično neodvisnost niso na dnevnem redu krivične upokojitve, premestitve in redukcije.

Tradicija je pa žalibog v očeh demokratičnih, ki paradiirajo z levičarsko demokracijo, nekaj nedemokracijskega. In tako stojimo pred zanimivo paralelo: isti uradniki, ki se hočejo kot državni uslužbenci boriti za službeno stabilnost, ker so v državni službi, nastopa-

Seja ministrskega sveta.

Vladni komunikéji. — Zagrebški dogodki in vlada. — Izgredi v Sarajevu. — Vladna ukazna politika.

— Beograd, 21. avgusta. (Izv.) Včerajšnji dan je bil v političnem oziru nenavadno živahen, zlasti popoldne, ko je imel sejo ministrski svet, ki je ob tej priliki razpravljalo o raznih vprašanjih notranje in zunanje politike. Razen tega sta bili včeraj izdani od ministrstva za notranje stvari dve uradni objavi. V prvi se hoče ublažiti težek vtis zagrebških incidentov, v drugi pa se objavlja uradno navodilo notranjega ministra, poslano vsem velikim županom, katerim se naroča, naj osebno in po svojih organih ukredujejo vse potrebno, da se med prebivalstvom ohrani mir in red. Vlada skuša na ta način potom notranjega ministrstva čim bolj zmanjšati vtis zagrebških dogodkov. V tem smislu je prineslo tudi glasilo ministrskega predsednika Ljube Davidovića »Demokratija« članek, ki ni ravno ugoden in laskav za jugoslovnsko sokolstvo. Kljub temu težkega vtisa, ki so ga ti dogodki napravili na narod, niso izbrisali, pač pa so ga potencirale vesti o dogodkih v Sarajevu, da so se tam začele odigravati stvari, kakor pred desetimi leti ob pričetku svetovne vojne in da so mohamedanci začeli demolirati srbske trgovine. Vse to je povzročilo več življenja v političnih in vladnih krogih.

Včerajšnja seja ministrskega sveta se je vršila v predsedstvu vlade. Na tej seji je zunanji minister Voja Marković poročal o vprašanjih, ki so na dnevnem redu v zunanji politiki, v prvi vrsti o odnošajih med našo državo in Bolgarsko ter o našem razmerju napram Albaniji v zvezi z ureditvijo prometa in izvozom živil. Z ozirom na odnošaje napram Bolgarski povodom ponovnega napada na našega vojnega atašea v Sofiji, je vlada sklenila, da ukrene najenergičnejše korake proti Bolgarski, kakor hitro zbere vse podatke o dogodku. Vlada se je bvala tudi v vprašanjem

svobodnega izvoza živil v Albanijo, ki je bil dosedaj prepovedan. Vlada je sklenila, da stopi radi tega v pogajanja z albansko vlado. Za tem se je razpravljalo o vladni ukazni politiki, zlasti pa o odpuštvu in razmestitvi višjega uradništva, ker so pričele v tej zadevi prihajati na vladne člane pritožbe njihovih strankarskih pristašev, med katerimi se je pojavilo nezadovoljstvo, ker se razna premeščanja niso izvršila. Tekom včerajšnjega dne je bilo izvršenih samo dvojice imenovanj in sicer ljubljanskega in mariborskega velikega župana. Kakor znano, je imenovan za ljubljansko oblast Teodor Šporn, za mariborsko pa dr. Vodopivec in ne dr. Ploj, kakor se je včeraj pomotoma poročalo. Tako po seji ministrskega sveta je ministrski predsednik Ljuba Davidović odpotoval z avtomobilom v Topolo, da bo osebno predložil kralju ukaze o imenovanju ostalih velikih županov v vseh delih države ter o premeščanju višjega političnega uradništva. Govori se, da je Ljuba Davidović radi te zadeve zato samo odpotoval v Topolo, ker kralj noče podpisati ukazov o premeščanju uradnikov v večjem obsegu.

Na seji ministrskega sveta se je razpravljalo tudi o načrtu zakona o pobijanju korupcije, ki ga je izdelala vlada in ga namerava predložiti narodni skupščini, ko bo sklicana. Ministrski predsednik Ljuba Davidović se vrne v Beograd danes zvečer. Po njegovem povratku se bodo pričele priprave za odhod ministrskega predsednika in drugih dostojanstvenikov in članov vlade k svečanosti v Surdulici, ki bo 24. t. m. in k svečanostim ustoličenja patrijarha Dimitrija v Peči. Radi odhoda članov vlade, kakor tudi predsednika narodne skupščine k tem svečanostim je pričakovati, da bo zavladala v političnem življenju do 1. septembra tišina.

Sestanek dveh ministrov v Ljubljani.

— Beograd, 21. avgusta. (Izv.) Vzdržujejo se vesti, da se v kratkem sestaneta zunanji minister dr. Voja Marković in zunanji minister Češkoslovaške dr. Edvard Beneš. Ta sestanek je potreben zaradi skorajšnjega zborovanja Društva narodov, ki se prične koncem meseca. Vladni listi pravijo, da se bo vršil sestanek obeh zunanjih ministrov v Ljubljani 27. t. m.

PROTEST NAŠE VLADE V SOFIJI.

— Sofija, 21. avgusta. (Izv.) Naš poslanik Milan Rakić je posetil zunanjega ministra Kalfova ter mu predložil protest radi napada na našega vojnega atašea. Zunanji minister Kalfov je izrazil svoje obžalovanje ter odrešil preiskavo dogodka.

RADIČEVCI ZAHTEVAJO IMENOVANJE SVOJIH PRISTAŠEV.

— Beograd, 21. avgusta. (Izv.) V Beograd je došel danes dr. Maček, da na Radičev ukaz zahteva od notranjega ministra, naj se prične izvajati na Hrvatskem nameščenje državnih urad-

ko zelo pogosto v zasebnem življenju kot zagrizeni pristaši levičarske demokracije, ki je največji sovražnik tradicije in upravi in ki je v praksi tudi sovražnik popolne stabilnosti državnega uradništva. Tako pljuje uradništvo v lastno skledo in samo pomaga politikom do odločilnega vpliva na državno upravo, ki bi morala biti od političnih razprtij popolnoma neodvisna.

Drugo sredstvo za borbo proti temu škodljivemu pojavu je takozvana industrializacija državne službe, kjer je seveda mogoča. To pomeni, da se državno uradništvo rekrutira iz strokovno najbolj usposobljene inteligence brez najmanjšega vpliva političnih

kov po željah HRSS. Dr. Maček zahteva tudi velike izpremembe v zagrebški policiji, kjer se naj imenuje več Radičevih pristašev. Glede teh imenovanj je imel že konferenco z notranjim ministrom Nastasom Petrovičem.

Vladni komuniké o zagrebških dogodkih.

— Beograd, 21. avg. (Izv.) Notranje ministrstvo je objavilo komuniké, v katerem pravi, da so nekateri beogradski listi zabeležili zagrebške dogodke povodom sokolskega zleta v taki obliki, da so nepoučeni čitatelji morali dobiti vtis, da je Zagreb poslednje dni zapadel popolnoma v nemire in medsebojne pretepe meščanstva. Komuniké pravi, da se dogodki v Zagrebu niso tako odigrali, kakor so jih zabeležili ministri. Po podatkih ministrstva je zadnji dan sokolskega zleta 17. t. m. došlo do malih spopadov pred obrtno šolo, kjer so rabili kamenje in palice. Spopadi so potekali brez težkih poškodb Sokolov. Nadalje pravi komuniké, da je prišlo do posamnih pretepov na Jelačićevem trgu in v bližnjih ulicah, kjer so izgredniki zopet rabili kamenje in palice. Povsod je bil

strank. Država jamči vsakemu uradniku večjo stabilnost, kar vpliva seveda tudi na njegovo vestnost in marljivost pri delu.

O tem naj bi razmišljala naša vlada zakona, reda in pravice. Neprestano vmešavanje politike v državno upravo povzroča nered, ki ga občutimo vsi. Dobrega, zanesljivega in vestnega uradništva, torej tudi dobre uprave ne bomo imeli v državi dotlej, dokler ne bo uradnik pošteno plačan, obenem pa tudi stabilen. Celot v Sloveniji, kjer je uradništvo že od nekdaj pošteno in dobro kvalificirano, se že kažejo posledice anarhije, ki jo zanašajo v upravo naši politik.

hitro vzpostavljen mir in red. Na posamnih mestih so Sokoli streljali v zrak z revolverji. Razen mizarskega pomočnika Josipa Markovića, ki je bil ranjen v nogo, ni bil nihče ranjen od revolverjskih strelcev. Na kolodvoru se je pozneje skušal formirati sprevod seljakov iz Korduna. Tak oddelek pod vodstvom Orjunašev so oblasti takoj zadržale in ga pregovorile na povratek v vagon, nakar se je vlak odpeljal. V celoti je bilo ranjenih deloma od palic, deloma od nožev ali kame-nja pet oseb. Razen tega je bilo ranjenih od kamenja pet policistov, katerih poškodbe pa so neznatne. Komuniké pravi, da pri vseh teh spopadih ni sodelovalo zagrebško meščanstvo. — Komnike notranjega ministra v Zagrebu bo, kakor je pričakovati, demontiral zagrebški blokaški tisk sam. Beogradski listi so objavili vladni komuniké, obenem pa navajajo pisavo zagrebških listov, ki popolnoma demantirajo trditve vladnega komunikéja. »Vreme« in »Politika« prinašata uvodne članke o zagrebških dogodkih, v katerih se naglašajo, da ti dogodki ne morejo pripomoči k politiki sporazuma, pač pa morejo izzvati še večja nasprotstva. »Politika« piše, da Zagreb s temi dogodki ni napravil sramote samo sebi, ampak vsem nam, ker je kršil najnavadnejša načela slovan-ske gostoljubnosti.

Zakon o pobijanju korupcije.

— Beograd, 21. avgusta. (Izv.) Ministrski svet je včeraj razpravljal na svoji seji o predloženem zakonu za pobijanje korupcije, ki ga je izdelala vlada in ki ga bo predložila narodni skupščini. Zakon ima sedem oddelkov ter 26 členov. Po tem zakonu se sestavijo tri izvenparlamentarne preiskovalne komisije in sicer s sedežem v Beogradu za Srbijo, Bačko, Banat in Baranjo, s sedežem v Zagrebu za Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo in Slovenijo, s sedežem v Sarajevu pa za Bosno, Hercegovino in Crnogoro. Po sestavi teh komisij bo v uradnih listih izdan poziv, naj vsakdo sporoči komisiji dejanje korupcije, ki mu je znano. Po členu 6. bo komisija razmotrila vse akte, ki se nanašajo na dejanja pri sprejemanju reparacij, vodstvu sekvestrov, pri postopanju z vojnim plenom, do deljevanju zemlje dobrovoljcem in invalidom, pri agrarnih operacijah, nacionalizaciji bank in industrijskih podjetij. Vazen je člen 9. ki določa, da se osebe, ki bodo pričale o podkupovanju, nagradah, o provizijah in sploh drugih koristih, ki so bile dane uradnikom, oproščene vsake odgovornosti za storjeno delo podkupovanja, nagrajevanja in dajanja provizij ali za druge koristi, ako so bile prisiljene, da s pomočjo takih sredstev izvrše svoj posel pri državnih organih. Člen 12. pravi, da mora vsak javni organ, vstevši aktivne in biveše ministre, pod prisego izkazati na zahtevo komisije stanje in izvor svojega celokupnega premoženja. Imetje, katerega ne bo izkazal, se mu bo konfisciralo v korist države v svrhe socialne politike. O tem bo sklepala komisija, krivo pričevanje pa se bo kaznovalo po predpisih kaz. zakona. Komisija mora gradivo preiskave proti kakemu ministru na podlagi člena 14. tega zakona poslati narodni skupščini, da postopa po zakonskih določilih o ministrski odgovornosti. Po členu 15. odstopi komisija gradivo proti uradnikom pristojnemu disciplinarnemu sodišču. Oddelek IV. zakona govori o razsojanju po obtožbi preiskovalne komisije pred pristojnimi rednimi sodišči. Člen 19. določa, da se krivci lahko

obtožijo poleg kazenskega zapora tudi na denarno kazen do 250.000 Din kakor tudi na zaplenbo premoženja, ki so si ga pridobili s kaznjivimi čini. Zaplenitev se izvrši na korist državne blagajne v svrhe socialne politike. Neizvršljiva denarna kazen se pretvori v zaporno kazen, računajoč 1000 dinarjev na dan. Po členu 26. ima ta zakon dve leti veljavo, računajoč od dneva pravoveljavnosti. Preko tega roka se more podaljšati z novim zakonom. Zakon o pobijanju korupcije ima retroaktivno moč in sicer od 1. decembra 1918. do danes.

BOLGARSKA VLADE MOBILIZIRA.

— Sofija, 21. avgusta. (Izv.) Od 10. t. m. mobilizira Cankov svoje pristaše, ne glede na to, ali so organizirani v vojski ali ne. Iz Kjustendila so poslali v Sofijo 1500 ljudi, v Djuševu, na naši meji, pa 500 ljudi. Zbirajo se dobrovoljci. Orožniki iz Kjustendila so odšli iz Sofije. Neborbene čete so odšle iz Kjustendila v Radomir, kamor se neprestano prevaža hrana in razno gradivo. Vsi dobrovoljci, ki so bili prej oproščeni, so sedaj mobilizirani. V Slivnici je pripeljano novo orožje; trdnjave se popravljajo. Županom po obmejnih vaseh je bilo nakazano orožje, da ga razdele med pristaše Cankova. Na železnici postaji v Sofiji se nalaga orožje ter odpošila na razne strani Bolgarske. V Sofiji je mobiliziranih več tisoč ruskih beguncev, ki so oblečeni v vojaške uniforme. V Sofiji in v raznih delih mesta je nastanjenih več konjeniških čet. V Vidinu je mobiliziranih nad 2000 ljudi, od katerih so jih odposlali okoli 500 na izvidniško službo med Kulo in Belohradčikom, druge pa so odposlali v Sofijo. Kaj se pripravlja?

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.
Trami 4—13 m. 8,8, 8,11, 11/11, 11/13, 13/19, 16/19, 16/21, 19/24, 21/27, 34/29, franko meja, blago 460; trami monte blago 450; deske 20 mm od 16 naprej, franko meja, blago 690; deske III. vrste, franko meja, denar 610; oglje, vilano, I vagon, denar 115, blago 118, zaključek 115; remeljni 4/8, franko meja, blago 720; suha bukova drva I vagon, denar 32, blago 33, zaključek 32; suhe gobe, franko Ljubljana, denar 48/54; laneno seme, franko Zagorje, Karlovac, denar 685, blago 690; pšenica, domača, stara, par. Ljubljana, denar 430; pšenica dom. stara, par. Ljubljana, denar 410; pšenica bačka, par. Ljubljana, denar 460; pšenica bačka, franko Bačka 385 blago; pšenični otrobi, debeli, po vzorcu, par. Ljubljana, denar 245; koruza bačka par. Ljubljana, blago 350; koruza la Plata brutto za netto, par. Ljubljana; blago na potu, 370; ječmen piv. 65 kg, brutto za netto, par. Ljubljana, denar 450; grahovi, semenska, franko Ljubljana, blago 300; nov krompir, franko naklad. postaja, denar 50; bačka rž 75/76 kg, franko Ljubljana, blago 390.

Efekt i: 2 1/2% drž. renta za vojno odšk. denar 117, Ljublj. kreditna den. 220, blago 240; Merkantilna banka den. 115; Prva hrv. štedionca 915; Strojne tovarne den. 150, bl. 200; Trboveljska den. 500, bl. 515; Združene papir. Vevče den. 123, bl. 145.

Zagrebška borza.

Devize: Curih 15.16—15.26, Pariz 436.50—441.50, Newyork 80.25—81.25, London 352.50—365.50, Trst 355—358, Dunaj 0.1135—0.11515. — Valute: dolar 79/8—80/4, lira 351.50—354.50. Efekt i: 7% invest. pos. 1921 63—64, 2 1/2% drž. renta za ratnu štetu 119—120, Ljubljanska kreditna banka 220—240, Cen. tralna banka 34—35, Hrv. eskomptna banka 122—124, Kreditna banka, Zgb. 122—125, Hipotekarna banka 63—64, Jugobanka 113—115, Praštedionca 915—920, Slavenska banka 108, Eksploatacija 110—115, Sečera. na. Osijek 1010—1060, Isis d. d. 70, Nihag Nihag 84, Gutman 1380—1420, Slaveks 275, Slavonija 90—92, Strojne tov. 150, Trboveljska 480, Union, paromlin 690, Vevče 123.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih, 21. avgusta. Današnja borza: Beograd 6.55, Praga 15.95, Newyork 5.33, London 23.90, Pariz 28.70, Milan 23.42, Berlin 1.26, Dunaj 0.007475. — Trst, 21. avgusta. Predborza: Beograd 27.90—28, London 101.80—102, Newyork 22.70, Pariz 122.50, Praga 67.50, Curih 428. — Dunaj, 20. avgusta. Devize: Beograd 875—879, London 318.000—319.000, Milan 3149—3161, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3822—3838, Praga 2131—2141, Curih 13.345—13.395. Valute: dolar 70.460—70.860, dinar 875—881, lira 3145—3165, češka krona 2122—2138.

Volna, trikotaža
Ljubljanski velesejem
paviljon H 320-321
Gaspari & Faninger
Marihor.

BELGIJSKI SOCIJALISTI PROTI IZPRAZNITVI PORUHRJA.

— Bruselj, 21. avgusta. (Izv.) Ministrski svet je odobril poročilo Rymanusa o izidu londonske konference. Socialistični voditelj Vandervelde bo odpotoval v kratkem z letalnim strojem na Balkan. V belgijskih političnih krogih so razočarani nad sklepi londonske konference radi izpraznitve Poruhrja. Vse vladne stranke, tudi socialisti, obsojajo evakuacijo, ker so upale, da se bodo dosegle večje kompenzacije. Socialistično glosilo spominja na izjavo Vandervelde, da se Poruhrje ne bo zapustilo praznih rok. Vandervelde je izjavil še v sobotni seji parlamenta, da se Poruhrje ne bo izpraznilo, dokler ne bo rešeno vprašanje dolgov, razorožitve in varnosti.

DAWESOV NAČRT PRED NEMŠKIM PARLAMENTOM.

— Berlin, 20. avgusta. (Izv.) Parlamentarni krogi ne more več optimistično razvijati dogodkov z ozirom na sprejem Dawesovega načrta v državnem zboru. Vedno bolj prevladuje prepričanje, da bo državni zbor razpuščen in da bodo razpisane nove volitve.

— Berlin, 20. avgusta. (Izv.) Danes ob 10. dopoldne se je pričela seja parlamentarnega odbora za zunanje zadeve. Zunanji minister Stresemann je obdržal poročilo o londonskih pogajanjih. Seji sta prisostvovala državni kancelar dr. Marx in finančni minister dr. Luther. O poteku debata in o sklepih se varuje največja tajnost.

Pred zadnjimi težkočami.

Herriot so pri povratku v Pariz pričakovali množice, ki so ga pozdravljale z iskrenim klicem: »Živel mir! Doli z vojno!« Nad 20 minut je dodelo okoli kolodvora Saint Lazaire, da francosko ljudstvo noče nobene vojne več. Še ni eden franc. min. predsednik ni bil pozdravljen tako entuzijastično, ko se je vračal s kake uspešne konference, kakor Herriot. Neboj vprašanje se mu je stavljal, on se je smejal in klical: »Zadovoljen sem!« V pogovorih z ameriškim novinarji v Londonu je izjavil, da pomeni londonska konferenca zmago plemenite arbitražne ideje in da bo imel londonski kongres še dalekosežne posledice. Herriot upa na pravi sporazum z Nemčijo in on stori vse, kar je v njegovi moči, da bo sporazum pospeševal. Dosežene bodo trgovske pogodbe med Francijo in Nemčijo in vsi gospodarski dogovori bodo najboljše učinkovali. Herriot je vzkliznil: »Prepričan sem, da se bližajo mirni periodi in času mirovne gradbe, v kateri bo Društvo narodov imelo veliko vlogo. V francoskem parlamentu se oglašajo brez dvoma opozicija, ki pa niti z daleka ne bo tako silna, da bi ogrozila pozicijo kabineta. Tako upa Herriot na popoln uspeh londonske konference. Francoske novinarje je po svojem povratku opozarjal na to, da je ravnotako važno ono, kar se je preprečilo, kakor to, kar se je doseglo. V Londonu je bil sklenjen prvi resnični mirovni pakt. Mnogo težko je treba še premagati, toda gotovo je, da bodo naloge bodočnosti mnogo lažje.

Vzpodbudno zvane v Pariz in Berlin izjave ameriškega predsednika Coolidge, ki je označil london. uspeh za največje delo od premirja dalje. Izšlo je v listih oficijelno poročilo, ki

— Berlin, 20. avgusta. (Izv.) Po sklepu seniorjev se sestane parlament ob 3. popoldne. Na tej seji bodo podali izjave državni kancelar dr. Marx, zunanji minister Stresemann in finančni minister dr. Luther o londonskih pogajanjih. V soboto ne bo seje, v ponedeljek pa se prične velika politična debata, ki se bo končala v četrtki z glasovanjem.

— London, 20. avgusta. (Izv.) Malo verjetno je, da bodo do 30. tm. podpisali londonski sporazum. Sporazum bodo podpisali brzokone londonski poslaniki držav, ki so sodelovale na konferenci.

LAKOTA V RUSIJ.

— London, 21. avgusta. (Izv.) Dopolnilni »Tribune« poroča iz Moskve, da je došlo v Saratovu pri demonstraciji, katere se je udeležilo okoli 3000 brezposelnih do počestnih bojev, v katerih je bilo pet oseb ubitih, 20 pa ranjenih. Po vestih moskov. skih listov so nosili demonstranti napise s pozivi na vlado, naj razdeli med stradalajoče prebivalstvo živila. Iz sovjetskih listov je razvidno, da vlada v vseh ruskih mestih zopet pomanjkanje živil. V oktobru se bodo menda zopet upeljale nakamice za vsa živila, ker bi bilo drugače prebivalstvo radi visokih cen živil izročeno lakoti.

ZASEDANJE DRUŠTVA NARODOV.

— London, 21. avgusta. (Izv.) »Daily Telegraph« poroča, da italijanski ministri predsednik Mussolini in belgijski ministri predsednik Theunis ne bosta sodelovala na zasedanju Društva narodov. Anglički ministri predsednik Macdonald bo skrajšal svoj dopust ter bo 26. tm. odpotoval v Ženevo. Francoski ministri predsednik Herriot se bo sestel z njim 1. septembra povodom prve seje Društva narodov. Macdonald bo pred odhodom v Ženevo bival nekaj dni v Parizu.

pravi, da kaže londonski rezultat močnejšo in učinkovitost ameriške metode sodelovanja. Predsednik izraža upanje, da je sedaj zagotovljen trajni mir. Nekaj visoki ameriški uradnik je rekel, da namerava predsednik Coolidge sklicati razorožitveno konferenco, ako se izkaže evropski učinek trajnim.

Oči vsega sveta pa so obrnjene na Berlin, kjer prične parlament 23. t. m. svoje zborovanje in v sredo, da sprejme Dawesove zakone. Vlada hoče svoje predloge rešiti tekem treh ali štirih dni in tako bi drugi teden doživeli prvi mirovni dan po izbruhu svetovne vojne. Težka je naloga nemške državne vlade. Spraviti londonski pakt do gladke rešitve ni lahka stvar. Stori la vlada brez dvoma vse, da prepreči razpust državne zbornice. Marx in Stresemann nastopata danes zopet na tleh, na katerih sta se izkazala že ves čas mojstra, oba sta preizkušena parlamentarca, ki znata operirati z desnico in levico. Mnenje je to, da bodo za Dawesove zakone glasovali demokrate, socialni demokrati, središče in nemška ljudska stranka in izrecno bodo tudi vse te stranke odobrile vladno politiko v Londonu. Nemški nacionalci bodo sigurno ostro kritikovali vlado, sicer pa se bodo obnašali tako, da z njihovo pozicijo ne bo ovrženo sprejetje Dawesovega načrta.

Macdonald je bil, ko je jemal slovo od nemške delegacije, očitno precej v skrbeh, ker se je poslužil napram njim prav priskrbi besed, s katerimi je apeliral na nemški narod, naj bo zadovoljen s francoskim predlogom o enoletnem maksimalnem roku, kajti, ako bi bil Herriot še nadalje popuščal, bi nastala nevarnost, da bi ga pariška zbornica vrgla in Dawesov načrt bi bil

izjalovljen. Mora se predvsem misliti na to in upoštevati v polni meri, kaj je bilo trenutno praktično dosegljivo.

Uspeh londonske konference je torej odvisen še od glasovanja v nemškem parlamentu. Ako ta sprejme Dawesov načrt, bo sledilo posojilo Nemčiji in potem šele se bodo moglo pričeti reparacije izplačevati. Tako je še dolga pot, predno pride Francija do svoje vojne odškodnine. Letni obrok za Francijo bo znašal največ desetino njenega budžeta in bo finančni položaj Francije tako le malo izboljšal. Francijo težijo notranji dolgov, 300 milijard, in oni, ki jih ima do Anglije in

Amerike, in ti znašajo z obrestmi nad 100 milijard.

Ako bi bilo pri Nemcih pred par leti kaj druge volje, bi bila Evropa že globoko v svoji obnovi. Tako pa še dandanes pravzaprav ne vemo, kako in kaj bo.

Francozi so bili po svojem porazu v vojni z Nemci 1871 kavalirji. Plačali so, kar so imeli plačati in v kratkem spravili Nemce s svoje zemlje. Nemčija pa si je s svojim reparacijskim obnašanjem po svetovni vojni naplaval v svojo zgodovino par črnih strani.

Politične vesti.

== Radič že opominja vlado! V uvodnem članku zadnjega »Slobodnega Doma« toži Radič, da je na Hrvatskem ostalo vse pri starem. Zakaj ni vlada izvršila na Hrvatskem izprememb, zakaj ne odstavi občinskih komisarijev in zakaj ne odpravi prisega občinskih zastopnikov? Mesto da nova vlada takoj odstavi občinske komisarije, hoče celo prisiliti hrvatsko seštvo, da sedaj polaga navedene prisage! Hrvatsko narodno zastopništvo pa bo najprej opozorilo vlado, da izpolni tudi na Hrvatskem svojo upravno dolžnost. Nato se bo pozneje sestalo in bo enodušno ugotovilo, ali je na Hrvatskem in za Hrvate ostala vlada ista, kakor je bila prejšnja. Nova vlada ni še z nobenim dejanjem, razen z deklaracijo dokazila, da gre za hrvatsko vprašanje drugače, kakor prejšnja. »Mi Hrvati bomo počakali nekaj časa na drugo politiko napram Hrvatski, potem pa bomo tudi napram novi vladi izpregovorili tako, kakor se spodobijo za zrele in samozavestne narode.« — Tako Radič! Tako izgleda tisti toli opevani narodni sporazum med Davidovičem, dr. Korošcem in Radičem.

== Izgredi v Sarajevu. Krvavi spopadi, napadi muslimanov na Srbe. — Demoliranje srbskih trgovin. Včeraj popoldne so došle iz Sarajeva vesti o krvavih spopadih med Srbi in muslimani. Pred par dnevi je umrl znan musliman Mujaga Kapetanović, ki ga je smrtno ranil njegov kmet Rista Popović v sporu radi zemlje. To je bil povod muslimanov dr. Spahove stranke, da so skušali v Sarajevu obnoviti prizore iz leta 1914. pred pričetkom svetovne vojne. Nahuškanke množice so včeraj napadle Srbe in razbile šipe v srbskih trgovinah. Spahovci so namreč izrabili smrt muslimana Kapetanovića zato, da so priredili po pogrebu, ki se je vršil včeraj, demonstracije proti Srbom. Pod njihovim vodstvom je prišlo do krvavih spopadov med muslimani in Srbi. Več oseb je bilo ranjenih.

== Kako nazivajo hrvatski listi nove ministre! V Zagrebu izhaja radikalno-šovinistično glosilo Stranke prava »Hrvatsko Pravo«, ki je začelo zelo ostro pobijati sedanjo vlado. Ostrina te borbe se razvija iz naslovov, ki jih ta list pridaje posrednim ministrom sedanje vlade. Davidovića imenuje »poštenjačina Davidović«, kar se lepo ujema s slavošpevi, ki jih poje temu politiku ljubljanski »Slovenec«. Notranjega ministra zove »hajduk Nastas«, zunanjega ministra Vojo Marinkovića pa »Voja plemeniti od Loja«. Se bodo že poznali med seboj ti sedanji ministri in njihovi pomagači na hrvatski strani!

== Voja Marinković o položaju sedanje vlade. Beogradska »Pravda« je te dni priobčila intervju z vplivno osebo, za katero se skriva zunanji minister dr. Voja Marinković. Intervju je bil prvotno namenjen zagrebškemu »Obzoru«, da oplaši g. Stepana Radiča. »Obzor« pa je iz razumljivih razlogov opustil objavo tega intervjuja, v katerem občejuje Marinković Radiča

precej ostro. Na vprašanje o položaju vlade, po Radičevih govori je odvrnil dr. Marinković: Zelo težak. Čim je došel v Zagreb, je Radič zamahnil z nožem v ledja g. Davidovića in mu zadal težak udarec. Ljudje novega političnega kurza so sicer pričakovali od g. Radiča slične udarce, toda upali so, da g. Predavec, dr. Maček in drugi člani stranke g. Radiča ne bodo dovolili svojemu šefu, da na ta način napada vlado g. Davidovića. Cilj govorov g. Radiča je bil ta, da strmo glavi vlado g. Davidovića. Zakaj? Odgovor na to imate v dejstvu, da se je Radič pravkar vrnil iz Moskve, iz Kremlija Ivana Groznega, kjer diktirajo sedaj ljudje semitskega pokolenja tisočkrat krvoločnejše zločine kot Ivan Grozni, Radič naj zna, da je sam podložil vrat pod zakon o zaščiti države. Še to vam povem: prepričan sem, da bi g. Davidović ne bil sestavljal vlade, ako bi bil vedel, da govore poslanci »Radičevega kluba« tako kot njih šef. Ne bomo imeli ministrske krize, kajti jugoslovenska (?) politika vlade g. Davidovića ne zavisi od boljševiških provokacij g. Stepana Radiča. Kakor ima Radič za vse slučaje vnaprej pripravljene in potrjene demagoške fraze, tako razpolaga tudi naša realna jugoslovenska politika z realnimi, na zakonih osnovanimi sredstvi, da država Srbov, Hrvatov in Slovencev ne postane žrtev g. Radiča. Naj ne pozablja veliki mojster revolucionarne demagogije, da stoji na čelu naše države Karadjordjević z vsemi rasnimi lastnostmi pozitivne nacionalne revolucionarnosti. Prepričajte g. Radiča, da jugoslovenska vlada ne bo dovolila, da se kraljevo ime vpleta v demagoške oracije, kojih smer je jasna. Radič se luto vara, ako misli, da je vlada v njegovih rokah. — Tako intervju odnosno mišljenje g. Marinkovića o Radičevih govori. Hrvatski listi napadajo zaradi tega intervjuja vlado, pa tudi g. Radiča, ki je nedavno nazval sedanjo vlado »našo vlado« ter kritizirajo nelojalnost Davidovičeve vlade napram HRSS. Listi pozivajo Radiča na odpor proti vladi. Vidi se torej, da se bo nova vlada kmalu sprla z Radičem. Lepo pa je tudi slišati iz ust sedanjega zunanjega ministra, da je Davidovičeva vlada »jugoslovenska vlada«, da je nadalje politika g. Davidovića »državna politika čiste jugoslovenske ideologije«. Kaj poredke na to trditev slovenski klerikali?

== Mussolini podpira štrajkujoče delavce. Zgodilo se je nekaj, kar je vzbudilo splošno začudenje. Doslej je imela fašistovska stranka s strani industrialcev polno podporo, sedaj pa se postavlja fašistovsko vodstvo kar naenkrat proti industrialcem in podpira delavce v štrajku, ne da bi se vršilo kako posredovalno pogajanje. Vodstvo fašistovske stranke je nakazalo te dni delavcem, ki štrajkajo v Valdarnu, podpore 50.000 litr, da bodo lažje vstrajali pri svojih zahtevah v borbi z industrialci, ki so napram njim nepopustljivi. Opozicijsko časopisje stoji pred uganoko, ali je fašizem na strani kapitalistov ali na strani delavstva. Pred kratkim je na nekem shodu Mussolini zahteval od

industrialcev, da imajo zboljšati položaj delavstva. To skrb mu je nalagala predvsem nevarna politična situacija in tako je začel računati s fašistovskimi sindikati. Iz Milana poročajo o štrajku 3000 delavcev pri benečanski predilnici in naznanjajo mezdno gibanje fašistovskih kovinskih delavcev v Turinu. Tako se postavlja fašizem v odkrit boj z industrialci. Znan gospodarski članek Einaudi je v »Corriere della Sera« industrialcem očital opasno kratkovidnost in jim napovedal, da nekega lepega dne obsede med dvema stoloma, spominjajoč se, kako so pomagali Mussoliniju, da se je dvignil kvisku.

== Obnovitev madžarske stranke.

Kakor poroča beogradska »Politika«, se bo na prihodnji seji vlade razpravljalo o predlogu za dovolitev ponovnega delovanja madžarske stranke in madžarskih organizacij, ki so v skladu z obstoječimi zakoni. Tozadevni predlog je bil izdelan v notranjem ministrstvu.

== Na Češkem in pri nas. Te dni je češkoslovaška vlada razpustila občinski svet in odstavila župana v Opavi, ker je mestna občina o priliki poseta predsednika Masaryka opustila razobesiti državno zastavo. Tako postopa češkoslovaška vlada. Kakšno vpitje bi bili dvignili klerikali, da je naša vlada razpustila tiste slovenske in hrvatske ter madžarske občine, ki niso spoštovala državnih praznikov ter nemo brez vsakega znaka šle preko največjih praznikov naše države?

== Svečanosti v Surdulici. Na seji ministrskega sveta je bilo sklenjeno, da se spominskih svečanosti v Surdulici udeležijo v imenu vlade ministrski predsednik Ljuba Davidović ter ministri dr. Korošec in general Hadžić. Svečanosti ustoličenja patrijarha v Peči se bodo udeležili vsi člani vlade.

Juljska Krajina.

— V Senožečah je umrl gosp. Anton Šturm.

— Italijanski novinarji pridejo začetkom septembra v velikem številu v Gorico, da si ogledajo mesto, okoličino in vse važnejše kraje v Juljski Krajini. V Gorici se vrše priprave za slovesen sprejem novinarjev, od katerih pričakuje Gorica toplega zavzetja za njeno sedanost in bodočnost, ker Rim pozablja nanjo in Videm ji odjemlje vsakdanji zaslužek.

== Odpuščenje poštni uslužbenci v Juljski Krajini so naprosili pristojno ministrstvo za revizijo odpuštnih odlokov. Čakali so dolgo, končno pa so izvedeli iz Rima da je njihova prošnja zavrnjena. Ministrstvo pravi, da so se odpušitve izvršile na temelju dotičnega kr. dekreta-zakona in da torej ne more biti govora o reviziji.

== Okradeni trgovci. Vsak dan prihajajo na policijo v Trstu množični trgovci, ki jim je bila ukradena listnica z bankovci in raznimi dokumenti. Pred dnevi je bil okraden tudi neki slovenski trgovec S. Sedaj so znani tatovi odnesli denarnico poljskemu židu Abram Dakesu.

== Opčine pri Trstu politična stanja. Le. ga. že dolgo vrsto let, pa še vedno ni dosegla zaželjenega uspeha. Koncem avgusta bo na Opčinah zopet velika »Legna« prireditve z namenom, pritegniti pod italijanski vpliv prebivalstvo, pred vsem se vođa deco. Ali Opčine ostanejo Opčine.

Društvene vesti.

— Organizacija strojnih in stavbnih tehnikov v Ljubljani, strojna sekcija ima svoj sestanek v soboto 23. tm. ob 20. v re. stavraciji pri Roži, Zidovska ulica. Udeležba za člane obvezna.

— Za oškodovance v Hrastnici. Vese. lica, ki jo je priredila podr. Jug. Matice in Kolo jug. sestara v škofji Loki dne 10. avg. v Sokolskem domu v prid oškodov. vancem po povodnji v Hrastnici, je priredila Dtn 12.602.44, katero svoto so razdelili med najbolj potrebne oškodovance. Prireditelj se tem potom najiskrenejše zahvaljuje vsem, ki so pri tej prireditvi sodelovali in onim, ki so na ta ali oni način pripomogli do tako lepega uspeha.

Slednjič je veliki čoln plaval na vodi in drugi krmar je zatulil:

— Naprej, ženščina!... Sem!... Z nemirnim izrazom se je dvignila.

— Idi v čoln, ali pa te vržem v morje.

— Kaj pa boste storili? je zaječala Vajiti.

— Bož že videla! Naprej, pa hitro!

Nič se ni upirala, delala se je, kot bi razumela, kaj se vrši in ihtela je na glas. Nič ni prosila, čeprav so jo vodili v smrt, toda njen obup je bil na videz tako globok, da so domačini komaj skrivali svoje sočutje. Drugi krmar je sicer tudi obžaloval mlado in lepo žrtev Donahuejevo, toda tega ni pokazal. Sunil jo je v čoln, kjer sta že sedela dva veslača in vstopil je za njo.

Vajiti si je zakrila obraz s koncem obleke in še vedno je ihtela na glas; od časa do časa je dvignila glavo in pogledovala s solznimi očmi breg, kateremu se je čoln naglo blizil, ker morje je bilo mirno.

Obrežje je bilo tako nizko, da je komaj razlikovala bomo rastlinstvo, ki ga je pokrivalo. Otok je bil podoben ostalim pacifiškim otočjem. Obdajal ga je rob čeri, na katerih so se valovi razbijali v beli peni.

Veliki čoln se je previdno kretal sredi koralnih čeri, kmalu je bil le še nekaj metrov od brega. Drugi krmar je tu zagrabil Vajiti, jo s krepkim sunkom prisilil, da ustane, in ji dejal:

— Naprej, ven s čolna!

Brez dvoma se kupi najbolje pri tvrdki

Ložar in Bizjak

Ljubljana
Sv. Petra cesta 20

Konfekcija za gospode in dečke, srjace klobuki, modni predmeti, angleško in češko suknjo vedno v zalogi. Izdelujeva obleke po meri in najnovejšem kroju

B. Grimshaw-G. Clavigny:

Gospodična kapetan.

Ta je to le predobro razumel, a se ni mogel ustavljati povsem moža, od katerega je bil odvisen, in nikakor ni zakrival svoje divje jeze, katere pravega vzroka nihče ni mogel razumeti. Oba domačina, ki sta po njegovem mnenju delata prepočasni, sta morala prva občutiti to blazno jezo. Preplašen je prvi izpustil vrv, ki je bila pritrjena na zadek malega čolna, dočim je drugi visoko dvigal vrv, pritrjeno na prednji del, ker je čutil, da bo prvi izpustil. Tako je butnil slabi čoln ob ladjo in si zdobil bok.

Takoj je drugi krmar pozabil na Vajiti in začel strahovito razsajati. Toda njegovo kričanje ni popravilo nesreče. Morali so potegniti čoln nazaj na krov in spustiti v morje veliki čoln, ki je bil mnogo težji.

Vajiti je pridobila na času. Kako naj izkoristi to nepričakovano srečo? Misli la ni niti na prošnje, niti na pritožbe, še manj je hotela poiskati kapetana in se mu vreči pred noge. Ponos divjih poglavarjev, katerih kri se je pretakala po njenih žilah, ji je prepovedoval ponižanje pred zverjo, ki jo je žrtvovala.

Ni več misli la na svojo rešitev, ni računala na trenutke milosti, ki jih ji je poslalo nebo, da omili

srce svojih krvnikov, niti ni hotela vpiti, da je ženska in da bi njena slabost kot njena lepota zaslužila, da se ima z njo usmiljenje. Ne! Misli la je samo na to, da Donahuejev zločin ne sme ostati brez kazni in premišljevala je vse načine, kako bi se v tem kratkem času mogla osvettiti.

Med tem ko so možje izpraznjevali veliki čoln, se je, ne da bi to opazili, stisnila v malo kabino na mostu, kjer se navadno nahajajo ladjini zemljevidi.

Upala je, da bo tu našla ladjine listine in jih uničila. Brez listin je ladja nezakonita, sumljiva osebnost, pozornost oblasti se tako obrnejo nanjo. Toda čeprav je bil Donahue precej nemaren, so bile vendar listine »Ikurangija« na varnem in Vajiti jih ni mogla najti. Zemljevid je ležal na mizici. Bil je na ogromno razdaljo skoraj čisto bel. Vajiti je zapazila na njem samo naznačene čeri in tri atole, imenovane Bilboa, Vaka in Ingamaru. Bila je to pustinja v sredi brezmejnosti. Ladja je torej morala biti zasidrana pred enim teh malih otokov.

Bilboa je bil zapuščeni otok iz ptičjih odpadkov, Vajiti je že čula o njem govoriti. Na Ingamaru so prebivalci divji in zelo nevarni ljudje. Kar se tiče tretjega otoka, pa je tudi nekaj vedela... toda kaj?... Ni se mogla več spomniti.

Ves ta del Pacifika je bil tako daleč proč od plovbe, da se ji celo »Sibila« na svojih križarenjih nikoli ni bila približala. Okolica je bila za ladje nevarna, kajti povodni so bile čeri in zemljevidi so

javljali, da niso vse zaznamovane. Če bi bila Vajiti enkrat tu, bi bila izgubljena za vedno. Nikdar ne bi komurkoli prišlo na misel, jo iskati na teh otočjih. Vrgla je zadnji pogled na ta peklenjski zemljevid, na katerem bo enkrat zaznamovan njen grob, kar je naenkrat zapazila črte čeri, ki so bile na novo zaznamovane v karto s svinčnikom.

Sklonila se je nad njo in spoznala, da se Donahue ravno tako malo razume na te izgubljene pokrajine, kot ona sama, in da je dan za dnem zaznamoval čeri, mimo katerih je bil jadral. Pri tem pogledu je začelo Vajiti srce razburjeno utripati. Maščevanje je bilo tu. Brezdvomno ne bo nikoli videla trenutka, ko se bo to maščevanje izvršilo; toda neizbegljivo bo in gotovo kot smrt sama!...

Nem smeh je razkril njene zobe in oči so se ji zablistale. Prijela je za radirko in svinčnik, ki sta visela na vrvi na žebli ob steni in naglo spremeni la karto na ta način, da je lahko premaknila vse čeri, katere je začrtal Donahue.

Na ta način bo morala ladja trčiti ob eno teh skal!

Pri povratku se bo Donahue držal karte, ki jo je sam narisal in ne bo pazil na čeri. Tako bo »Ikurang« poginil z vsem svojim moštvom.

Vajiti je pustila za seboj smrtonosno zaniko, počasi stopila iz kabine za zemljevide in se spet uselila na krovu.

Nihče ni bil opazil njene odsotnosti.

na velesanju!

Paviljon E 39

Razstava in sprejemanje naročil

Prosveta.

— **Sprememba razvrstitve predstav v Narodnem gledališču.** Danes, v četrtek, zvečer se poje v operi Rossinijev »Sevilski brivec« z go. Lovsetova, gg. Betetova, Kováč, Popovom in Zupanom v glavnih vlogah. Jutri, v petek, se pojeta enodeljanci »V vodnjaku« in »Cavalleria rusticana« z dr. Moricem kot gostom. V soboto pa je predstava v drami, in sicer veseloigr »Paglavka«. Predprodaja vstopnic za vse te predstave pri dnevni blagajni v opernem gledališču.

— **Ljubljanska drama** bo igrala v petek 22. t. m. francosko veseloigro »Paglavko«. V glavnih vlogah nastopijo dame: Nabloucka, Juvanova, Medvedova, Vera in Mira Danilova, Ježkova, Rakarjeva, Gorjupova ter gospodje: Putjata, Skrbinec, Peček itd. Režijo vodi g. Putjata. Začetek ob osmih zvečer.

— **Kongres gledaliških igralcev.** V ponedeljek se je nadaljeval kongres Udruga glumcev SHS. Razpravljalo se je o ukinitvi novosadskega gledališča, kjer je ostalo 25 igralcev brez namestitve. Sklenjeno je bilo, da se pošlje v tej zadevi protest na pristojno mesto. Nato se je razpravljalo o resoluciji kongresa. Govorili so vsi delegati in končno je bila sprejeta resolucija, ki je bila odposlana predsedniku vlade, ministru prosvete in načelniku umetniškega oddelka. Resolucija zahteva v glavnem, da se kolikor mogoče preje obravnava zakon o gledaliških, s čemur bo rešeno vprašanje vseh gledaliških igralcev v državi. Dalje se zahteva v resoluciji, da se naredba o razvrstitvi gledaliških igralcev razširi na vsa pokrajinska gledališča in ne samo na Beograd, Zagreb in Ljubljano. Za tem je bila izvoljena nova centralna uprava: predsednik g. Sava Todovič, podpredsednik g. Drag. Gošić, blagajnik g. Raja Pavlovič, tajnik g. Drag. Popovič in odborniki: Drag. Sotirovič, Radomir Plavič, Miodrag Ristić, Milorad Jovanović in Boža Nikolić. V nadzorstveni svet so bili izvoljeni: Aleksander Tucakovski, Milan Marković, Jovan Antonijević in Dobrica Milutinović. K sklepu je bila prečitana krajevna pozdravna brzojavka kongresa, ki se glasi: Predsedništvu glavne skupščine Udruga glumcev. — Zahvaljujem se za po zdrav. Zelim največji uspeh kongresa. — Aleksander. — S tem je bil kongres za končen.

— **S. E. Burroughs: Tarzan, sin opice,** roman poslovenil — z. Splošna knjižnica št. 29 v Ljubljani 1924. Natisnila in izdala Zvezna tiskarna in knjigarna. Strani 302. Cena broš. Din 30. vez. Din 36. — Kakor najbolj zanimiva in napeta povest, bo roman o Tarzanu, ki je vsekoli originalen — osvojil staro in mlado. Tarzanove knjige, ki so izšle v angleškem izvirniku kakor tudi v drugejezičnih prevodih, so se razširile v velikanskih izdajah. Teh Tarzanovih povesti je več. Vsaka knjiga je zase zaključena in posebna enota, tako da se lahko bere vsako posebej brez zveze z drugimi. Prva taka knjiga je izšla sedaj tudi v slovenskem prevodu v okvirju »Splošne knjižnice« kot 39. zvezek. — Dejanje je vsekoli novo in napeto in se razvija v okvirju pretresljivih pragozdovnih prizorov, kakor jih je komaj spisal kak pisatelj te vrste. Tarzan je sin angleškega lorda, ki je bil s svojo mlado ženo o priliki uradne misije izpostavljen od uporne ladje pod sadke na afriškansko pragozdno obalo, kamor ni še prestopila človeška noga. Pod največjimi nevarnostmi se mladi par vzdržuje nekaj časa v boju s prebivalci divjega pragozda. Mali deček kasnejši Tarzan — se porodi med grozovitostmi džungle. Komaj leto star izgubi mater vsled bolezni in očeta vsled nenadnega napada orjaške človeške opice. Dete odnese velika opica-samica, ki ji je po naključju poginil njen mladič, in ga neguje, redi in vzgoji po svoji. Radi tega: Tarzan sin opice. Sam skoraj opica, doživlja Tarzan v svojem divjem okrožju nebroj pustolovščin. Ničesa mu ni znano o človeku, a njegov človeški razum raste in ga dviga nad njegovimi tovariši: — opicami. Pripravi si primitivno orožje, s katerim prevladuje vsled svoje orjaške moči vse zverine džungle in slednjič predere do prvih ljudi do ubeglih kanibalov — ljudovce. Iz njih naselbine pridobiva neopažen po zvijači nadaljna pomožna sredstva. Med tem se mu posreči med neposilnimi težavami naučiti se brati in pisati, ker je našel v koči ob obali knjige pokojnega očeta. A divji pragozd ga vedno in vedno zvabi v svoje naročje. Zla usoda vrže na divjo obalo belokožce. On jih instinktivno rešuje iz največjih nevarnosti in vedno jim izginja izpred oči kot gozdni bog, ker ne razume kulture človeka z njegovimi krutostmi in ker se čuti napram njemu nesvobodnega. Njemu manjka kulture, njemu manjka daru govora. A tudi tega si po mnogih mukah pridobi. Tarzan gre s enim izmed rešenih belokožcev v kulturni svet svojih starišev. Zapusti pragozd, ker hoče poiskati mlado, lepo Američanko, ki jo je svoj čas med izstavljenimi belokožci rešil iz groznega zobovja orjaške opice in katere sliko si je utisnil neizbrisno v srce. Tudi med kulturnim svetom doživlja Tarzan marsikaj nepričakovane in nezapodane. — Skratka, knjiga je od začetka do konca napeto in prijazno zabavno čtivo, ki se je težko odloži iz rok. Obširno povest 302 strani je dobila v vseh knjigarnah in pri založnici Zvezni knjigarni v Ljubljani za izredno nizko ceno, broš. Din 30.—, vez. Din 36.—. Res izredno nizka, cena, če pomislimo, da stane nemški prevod vsaj Din 100.—.

Glasbeni vestnik.

— **Drugo gostovanje opernega pevca dr. Maksa Morica.** Odlični pevce-tenorist dr. Makso Moric si je s torkovim nastopom na mah pridobil vse občinstvo. Gostuje v drugič na našem odru kot Turidua v operi »Cavalleria rusticana« v soboto dne 23. t. m. Isti večer nastopi prvokrat na našem odru operna pevka gdca. Božena Vanečkova, in sicer poje vlogo Lidunke v operi »V vodnjaku« in pa vlogo Santuze v »Cavalleriji rusticani«. Vloga Lidunke sicer ne spada v njen operni repertoar, vendar jo je prevzela iz posebne naklonjenosti in ljubeznivosti, samo da omogoči operno predstavo v petek, to pa zato, ker je gdca. Rozumova, ki je pri premijeri pela vlogo Lidunke, obolela za angino in najmanj teden dni ne bo mogla nastopati na našem odru.

— **Operna pevka Božena Vanečkova.** Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je pridobila za našo opero odlično češko pevko-sopranistko gdco. Boženo Vanečkovo, ki je bila do sedaj članica Narodnega gledališča v Brnu in Olomucu. Gdca. Vanečkova nastopa četrto leto na odru ter je v tej dobi naštudirala in odpela 35 vlog iz raznih oper. Naštudirana ima ves češki operni repertoar, poleg tega pa razne Verdijeve, Puccinijeve, Wagnerjeve, Mozartove in druge opere. Med svoje najboljše vloge šteje Smetanovo Libušo, Milado iz Daliborja, Vendulko iz Poljuba, Marinko iz Prodane neveste, dalje Dvořakovo Rusalko, Foersterjevo Evo, Tatjano iz Oneginja, Marto iz Nižave, Madame Butterfly in Tosco; Aido, Eleonoro iz Trubadurja; Straußovo Salome itd. Gdca. Vanečkova je pela meseca maja t. l. tudi na Dunaju ob priliki gostovanja olomuške opere, katere gostovanje je sprejela dunajska kritika nad vse pohvalno. Na našem odru nastopi prvokrat v soboto dne 23. t. m.

— **»Sevilski brivec« v naši operi.** Danes, v četrtek, zvečer se poje v operi znana in zelo priljubljena komična Rossinijeva opera »Sevilski brivec«. Vlogo Rosina poje ga. Pavla Lovsetova kot gost. Figara g. Popov; našo nedosežno dvojico Bazilija in Bartola nam postavi gospod Betetto in Zupan. grofa Almaviva po poje g. Kováč. Vlogi slug sta v rokah Smolenskaje in Puglja. »Sevilski brivec« je dosegel še pri vseh vprizoritvah na našem odru vedno velik uspeh in to vsled tega, ker je ne le dobro zaseden, ampak tudi izvrstno režiran. Opero dirigira kapelnik Neffatt, režijo pa je prevzel gosp. Bučar. Vstopnice za današnjo predstavo so v predprodaji pri dnevni blagajni. — **Sprememba repertoarja** se je morala izvršiti, ker je gdca. Rozumova obolela za angino.

Na morju sanjaš

ko vidiš na velesanju svetilnik Mirim čokolade. — Paviljon 3.

Sokolstvo.

— Sokol v Strazišču pri Kranju ima v nedeljo 24. tm. svoj društveni nastop na »Pantah« ob 15. uri. Po tolovadbi se vrši v Sokolskem domu velika zabava s plesom, bogatim srečelovom itd. Ker nam je v dobrem spominu lanske prireditve, gremo 24. avgusta vsi v Strazišče! — Zdravo!

Li Li Hip na velesanju!

Solstvo.

— Na državnem osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani. Turjaški trg št. 6/II. se bo vršilo vpisovanje učenk za šolsko leto 1924/25 dne 1. in 2. septembra 1924 obratno od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Učile se bodo sledeče tehnike: klje, kljane in živane čipke, belo in pisano vezenje, toledo, filet, biserna dela, in kompozicije s posebnim oziranjem na narodno moštvo. Redne učence morajo biti vsaj 14 let stare in naj prinesejo s seboj krstni list in zadnje šolsko izprave. Vpisnine in šolnine ni. Podrobnejša pojasnila daje zavodovo vodstvo.

— Na I. državni gimnaziji v Ljubljani bo vpisovanje učencev v I. razred v petek 12. septembra od 8. do 9.; takoj nato, ob devetih, se bodo vršili sprejemni izpiti. V soboto 13. septembra vpisovanje učencev v razrede II.—VIII. od 11. do 12. V nedeljo 14. septembra ob osmih sv. maši. V ponedeljek 15. septembra pa se prične redni pouk. Natančnejša določila glede pričetka šolskega leta, kakor tudi glede razrednih, dopolnilnih in nižjih teč. izpitov so objavljena na deski v avli.

— Na državni realni ter na vseh treh gimnazijah v Ljubljani se bodo pričeli razredni ponavljalni izpiti v ponedeljek dne 1. septembra t. l. Zato se morajo vsi, katerim je ta izpit dovoljen, tega dne točno ob 8. zglasiti na svojem zavodu. — Ravnateljstva.

— Začetek šolskega leta. Uradno nam poročajo: Šolsko leto se prične dne 1. septembra. Od 1. do 15. septembra se vršijo izpiti in vpisovanja učencev. Prvi šolski dan s poukom je 15. september. Za osnovne šole v krajih, kjer se nahajajo srednje šole, velja isti odlok. Na vseh drugih šolah se pouk prične 10. septembra.

— Na trgovski šoli v Novem mestu se prične šolsko leto 1924/25 dne 14. septembra skupno s svetlo službo božjo v franciskanski cerkvi ob 9. zjutraj. Vpisovanje v I. in II. letnik se vrši 10. in 11. septembra od 9. do 12. V I. letnik se sprejema brez izpita učenci in učenke, ki so dovršili IV. razred srednje šole oziroma IV. ali III. razred meščanske šole in so stari vsaj 14 let. V prvi letnik se sprejmejo tudi učenci in učenke, ki so dovršili III. razred srednje ali VIII. razred osnovne šole, ako so stari vsaj 14 let in napravijo sprejemni izpit za prvi letnik trgovske šole. Vpisnina znaša za oba letnika 5. dinarjev, prispevek za učila 10 dinarjev. Šolnina znaša mesečno 100 dinarjev. K

vpisovanju je prinesli krstni list in zadnje šolsko izprave. Vpisuje se lahko tudi pisnim putem. Sprejemni in ponavljalni izpiti se vrše dne 11., 12. in 13. septembra.

— **Državna realna gimnazija** v Novem mestu. Šolsko leto 1924/25 se prične dne 1. septembra. Ponavljalni in sprejemni izpiti v II.—VIII. razred se opravijo v času od 2. do 6. septembra (vsa obvestila, ki so jih dobili prizadeti učenci za 25. avgust, veljajo sedaj za 2. september ob 9/8. v isti sobi). Višji in nižji teč. izpiti (ponavljalni) bodo dne 9., 10. in 11. sprejemni izpiti v prvi razred dne 12. septembra; repetenti v prvi razred in vsi učenci v ostale razrede se bodo vpisovali dne 13. septembra. Dne 14. septembra ob 9. uri bo šolska maša, dne 15. ob 8. se prične redni pouk. — Učenci, ki žele delati sprejemni izpit v prvi razred, naj se zglasijo v četrtek dne 11. septembra od 10. do 12. ure ali v petek dne 13. od 8. do 9. ure v spremstvu staršev ali odgovornih varuhov v ravnateljevi pisarni in naj prinese s seboj rojstni list in obisovalno izprave; prijava pa se izvrši lahko tudi pisмено, če se hkrati pošlje omenjena dokumenta. — Dr. možko učiteljske v Mariboru.

Dne 1. sept. prigras za sprejemni izpit v II., III. in IV. letnik; 2. in 3. sept. od 8. dalje ponavljalni izpiti in sprejemni izpiti v II., III. in IV. letnik; 4. sept. prigras za sprejemni izpit v I. letnik; 5. in 6. sept. od 8. ure dalje sprejemni izpit v I. letnik; 9. sept. vpisovanje gojenecv v letnike in učenecv v vadnico; 13. otvoritvena služba božja, 15. sept. pričetek pouka. Podrobno, sti na črni deski zavoda.

— Na I. mestni dekliški meščanski šoli se prične šolsko leto 1924/25 v nedeljo dne 14. septembra 1924 s sv. mašo in kl. canjem Sv. Duha, dne 15. pa z rednim šolskim poukom. Dne 10., 11. in 12. septembra 1924 se bodo vršili sprejemni in ponavljalni izpiti. Vse učenke, ki so prošle za polaganje sprejemnih oziroma ponavljalnih izpitov, naj se zglase dne 10. septembra ob 8. zjutraj na tukajšnji šoli. Vpisovanje onih učenek, ki se še niso vpisale meseca junija, bo 13. septembra 1924 od 8.—12. do polne in od 2.—4. popoldne.

Priporočajo se:
Parno in kadno kopališče v
v hotelu „SOLON“ — edino v
Ljubljani.

Naš Jadran.

Pariški Journal des Débats je imel povodom obiska angleške vojne mornarice v našem Jadranu članek, ki ga ne smemo prezreti. Med drugim pravi:

Obisk britanske eskadre v dalmatinskih vodah da lahko marsikomu povod za razmišljanje. Najbanalnejšo misel, ki se nam vsiljuje, nam nudi kontrast med razvitimi te vojne moči, ki nas vkljub vsemu navdaja samo z mislijo na silo in premoč, in med poskusi, ki jih delajo ob istem času v Londonu državni, pravni izvedenci in bankirji, da zgradijo na podlagi ideje mednarodnega sodelovanja evropski mir. Kdor pozorno sledi angleški politiki, bo takoj opazil, kako skrbi ta velesila za to, da pokaže povsod svojo prisotnost. Jadransko morje je daleč proč od njenih običajnih poti in velikih pomorskih interesov; redko se na njem vidi angleška trgovska zastava. In vendar predločuje s prikaznimi svojih dreadnoughtov, da ni izgubila iz vida vprašanja ali možnosti, ki bi mogle nastati na tem »lago amarissimo«, in zdi se ji dobro, če pokaže obrežnim državam: »Jaz sem tu!«

No, tem bolj, pravijo enoglasno Dalmatinci! Kajti od premirja sem so videli mimo voziti po širokem morju ali ležati zasidrane v svojih pristaniščih samo italijanske vojne ladje, kakor da bi bile druge velesile molče priznale Italiji neko vrsto prednosti, kot jo je imela nekdanja beneška ljudovlada, ali nekakšno posebno upodobno pravico. Dalmatinci, ki so videli vihrati zastavo Velike Britanije pred Dubrovnikom in Splitom, so prišli do spoznanja, da se britanski imperij nikakor ni nehal zanimati za jadransko ravnotežje. Veselijo se pri misli, da ta pokrajina kraljevine SHS, ki jo edino lahko rani italijansko orožje, ne bo v slučaju spora prepuščena neenakosti boja, v katerega morejo za enkrat z njih strani poseči samo torpedovke.

Zadoščenje bi bilo popolno, če bi se bile nekatere francoske pomorske enote pridružile tej prijateljski demonstraciji. Pri tej priliki je treba omeniti, kako velika važnost se polaga v Jugoslaviji na to, da se ohrani enotna politična fronta med Francijo in Anglijo.

Dasi ima mlada Jugoslavija dragocen dostop do morja, ji vendar nedostaja velike mornarice, da bi mogla v potrebnem slučaju braniti svoje obrežje, da ne govorimo o njenih nevarnih sosedih na severu in vzhodu. Tu pa se je pokazala Anglija, ki je kot pomorska velesila tudi zainteresirana na Balkanu, kot garancija za status quo v profit Jugoslavije, katere obrežje vzbujajo morda ne čisto utešen apetit.

Vsakemu razumneju Jugoslovenu je jasno, da se njegova domovina opira na dve zapadni velesili, in iskreno želi, da se mu v bodočnosti ne bo treba odločiti za eno izmed njih, ki se po njegovem mnenju izpopolnjujeta,

Boljševiško orožje v Bolgariji.

Bolgarski tiskovni urad priobčuje brzojavko iz Varne, ki se glasi: »Oblasti so izdale sledeče uradno poročilo o odkritju boljševiškega orožja: Konstatirano je, da so sumljivi elementi sistematično prevažali orožje iz Rusije v Bolgarijo. Pri pomolu Emine aretiranim osebam so izročile sovjetske oblasti v Sevastopolu potom šumenskega advokata Tjutundžijeva 13 ton orožja v 120 zabojih. Nosilci so se napotili 5. avgusta z motornim čolnom po morju ter prispehli 11. t. m. na bolgarsko obalo, kjer se jim je posrečilo iztovoriti 80 zabojev. V teh zabojih so bile avtomatične in druge puške, revolverji, ročne granate in patroni. Del tega orožja so oblasti zaplenile na obali — 4 km od brega, na neki planini, v nalašč za to pripravljem skladišču. V zvezi s prevozom boljševiškega orožja so bili aretirani v Varni komunisti Željezkov, Mitev, Kalčev in zemljoradniki Karolev, Karajvanov ter Zdravev. Vsi tukajšnji konzuli so pregledali orožje ter si vse to zabeležili, da obveste svoje vlade. Vladni organi so imeli pri svojem poslu velik uspeh. Odkrili so namreč še druga skladišča boljševiškega orožja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 21. avgusta 1924.

Poglavje o lojalnosti.

Na piedestal »objektivnega smotrilca« se je vsedel list, o katerem je znano, da ga izdajajo gospodje, ki pravijo o sebi da so pristaši — narodno-radikalne stranke, in daje sedanjí opoziciji, t. j. narodno-radikalni in samostojni demokratiški stranki te-le nauke: »... ne samo vsled zunanje politike mora biti opozicija lojalna, tudi naša notranja konsolidacija zahteva to. Popolna zmaga narodnega edinstva je mogoča le, če ima vlada vsaj to avtoriteto, ki jo kot najvišji eksekutivni organ države nujno potrebuje. Ne rekli bi ničesar, če bi opozicija prestala z lojalno borbo, ker se je vlada pregrešila proti osnovnim pravilom objektivnosti in če bi bila vlada samo eksekutiva strankarstva.

Toda o sedanjí vladi tega ni mogoče reči. Ali sta mar bila nova velika župana Slovenije postavljena s strankarskega stališča? Ali mar nista bila oba imenovana že od prejšnjega režima? (Dr. Vodopivec tudi? Uredn.) Ali je bil imenovan ljubljanski komisar iz strankarskega ozira? (Ali ni dr. Perič eksponent klero - komunistične koalicije? Uredn.)

Silne očitke delajo mladinski listi vsled zagrebških dogodkov. Niti en mladinski list pa še ni navedel niti enega dejstva, ki bi dokazovalo krivdno vlado. Če zakriči v Zagrebu kak smrkolin »Živio (?) republika!«, za to vendar ni odgovorna vlada? Sploh ta hrup zaradi zagrebških dogodkov. Bilo je ogabno, ko je prejšnja avtonomistična opozicija širila defetizem, toda še ogabnejši je defetizem državnostvornih strank...

Po mnenju gotovih modrijanov, ki se sicer pridružajo, da so napredni in da so celo stebri narodno - radikalne stranke v Sloveniji, je opozicija radikalne in samostojne demokratske stranke nelojalna in defetistična, in sicer zato, ker Radič - Korošec - Davidovičevi vladi očita, da ni objektivna, ker kritizira njeno notranjo in zunanjo politiko in ker ne molči o sramotnih dogodkih, ki so se zadnje čase doigrali v Zagrebu in drugod.

Tako torej: stranke, ki so se dosledno borile za narodno in državno edinstvo, bi naj sedaj, ko je po čudnem naključju prišla na krmilo vlada po milosti boljševiškega eksponenta Radiča, mirno treple, da se sistematično podirajo temelji, na katerih sloni naša država, odobraval bi naj dogodka, ki bijejo v obraz ne samo narodni misli, marveč tudi vsaki kulturnosti, ali vsaj o njih molčale in ravnodušno bi naj zrle na delo onih političnih frakcij, ki podpirajo sedanjo vlado samo zategadelj, da lahko pod njim okrijem nemoteno in sigurno izvajajo svoj načrt popolnega državnega razkroja.

Za takšno politiko radikali in samostojni demokrati seveda niso in ne bodo in naj jih zato tudi imenujejo patroni okrog »Narodnega Dnevnik«, ki vedno bolj jadrado v klerikalne vode, defetiste in nelojalno opozicijo!

★ ★ ★

— **Piše, piše list pravični...** »Slovenec« sklepa svoja modrovanja o Pašičevem govoru s pasusom, v katerem pravi, da Pašič in njegova družba, ki se tako rada sklicuje na kri srbskih junakov, ki je ustvarila svobodo, sama pa je po Parizu veržila, ne predstavlja državne misli. Recimo, da je res ne predstavlja. Ali pa predstavlja državno misel Korošec in njegova družba, ki se tudi rada sklicuje na ljudsko voljo in junaštvo slovenskih fantov, ki je pa med vojno sedela doma in kovala iz krvi borcev za našo svobodo svoj politični in finančni kapital? Klerikalni hinavci, ki so s prižnici, po listih in

Pri vasi Gjožiken, severno od pomola Emine, so bile shranjene tudi avtomatične puške, revolverji, bombe, patroni itd. Ladje, ki je prevažala hrano za boljševiške agente, so obstreljevali. Ena oseba je bila ranjena, krmar pa ubit. Okrog 40 zabojev, ki jih boljševiški agenti niso mogli pravčasno iztovoriti, so pometali v morje. V teh zabojih so bile karteče. Oblasti so ukrenile vse potrebno, da potegnejo to orožje iz vode. Po izjavi aretirancev, je bilo najdeno skladišče orožja tudi južno od Galate, pri Varni, v okolici Pašadere. V tem skladišču so našli 30 zabojev bomb in patronov. Četrto skladišče je bilo pri Gebedže. To skladišče so izdali sami aretiranci. Oblasti delujejo zelo naglo in uspešno. Odkrila je cela mreža prevažanja in skladiščenja orožja. Mnogo krivcev je policija že aretirala. Policija v Varni in Burgasu je noč in dan na delu. Na pomoč so ji poslali nekaj inspektorjev sofijske javne varnosti. V kratkem je pričakovati, da bo vse orožje najdeno in vsi krivci pod ključem.

shodih agitirali za vojno proti Srbom in Rusom, naj kar molče o junaštvu in zaslugah za Jugoslavijo. Vse, kar je prav, gg. jezuiti!

— **Bajko o boljševiški nevarnosti na Balkanu** je posnel »Slovenec« iz »Trgovinskega glasnika« in očita naprednemu časopisu, da opozarja na nevarnost, ki preti našemu družabnemu redu od strani raznih prevratnih elementov. Da ne bo slepomišljenja, opozarjamo na uradno poročilo bolgarskega tiskovnega urada, ki je priobčujemo na drugem mestu. Če »Slovenec« ne vidi preko svoje ograje, naj vsaj molči o stvarih, ki so mu španska vas.

— **Razmejitev z Italijo.** V zunanjem ministristvu se je včeraj vršila konferenca, katere so se poleg polkovnika Draškica, šefa naše delegacije v komisiji za razmejitev z Italijo, udeležili tudi strokovnjaki iz zunanjega ministristva kot poznavalci obmejnih vprašanj. Polkovnik Draškič je poročal na konferenci o poteku razmejitvenega dela, ki poteka v Sloveniji po njegovem poročilu dosti povoljno. Po njegovem poročilu, so italijanski delegati v razmejitveni komisiji pokazali mnogo pomirljivosti in so se izvršile pogosto korekture meje v našo korist. Kakor so včeraj izjavili merodajni zastopniki iz zunanjega ministristva, ostanejo vsi trije (?) vrhovi Triglava na naši strani, kar v rapalski pogodbi ni bilo določeno in kar je brez dvoma za nas uspeh. Za tem so poročali strokovni referenti, ki so predložili ministru v odobritev načrt meje na spornih točkah. Ta načrt obsega le katastrofalne občine v celoti. Minister je načrt odobril in ga izročil polkovniku Draškiču v svrhu uporabe pri razmejitvi z Italijo. Polkovnik Draškič je danes odpotoval v Slovenijo ter bo takoj nadaljeval razmejitveno delo z italijansko delegacijo, ker želite ob vladi, da se čim prej konča. Sodijo, da bo razmejitveno delo končano najkasneje čez mesec dni.

— **Tako postopa katoliški duhovnik.** Kanonik Hadrovic v Sarajevu ni hotel brati zadušnice za kraljem Petrom, češ da ne more soglašati z drugimi. Sarajevski veliki župan je o tem poročal ministru notranjih del. Minister ver dr. Korošec pošlje temu »vzornemu« duhovniku nemara za ta junaški čin — visoko odklonjanje.

— **Prvo zborovanje pravnikov Jugoslavije** se bo vršilo v Zagrebu od 19. do 21. septembra t. l. Člani ljubljanskega in beogradskega združenja se imajo prijaviti najkasneje do 25. avgusta pri svojih združenjih.

— **Na učiteljski kongres v Dubrovnik** odide iz Beograd okoli 200 delegatov. Na kongresu bodo zahtevali takojšnjo izjedo čenje zakona o ljudskih šolah v vseh naših krajih, kakor tudi izjedenja učnega programa.

— **Kaj je z delavskim razsodiščem za železniške invalide?** Pišejo nam: V najstarejšem vedletnem trpljenju smo pričakovali ubogi železniški invalidi in vdove, da se nam uredijo in stalno zvišajo neugodne rente, katere prejemale zmiraj še v kronah. Toda namesto tega nas pozivajo k nadregledovanju, jemljejo nam stari invaliddom neugodno rento in trgajo zadnji kosček kruha od ust. Po naredbi ministristva za socialno politiko št. 27. z dne 3. junija 1922 št. 1077 bi morali biti ustanovljeni delavsko razsodišče, pri katerem bi prizadeti lahko nastopili proti storjenim krivicam. Toda to razsodišče, ki bi bilo v našo od pomoč, obstoja do sedaj samo še na papirju in se do danes še ni ustanovilo. To je krivično! Zato pozivamo centralno vlado, da takoj brez odlašanja ustanovi to razsodišče v Ljubljani za Slovenijo, katere naj se dodelita dva železniška invalida kot zastopnika invalidov. To razsodišče je nujna potreba. Zahtevamo tudi, da se naše neugodne rente in doklade urede sorazmerno z dejanskimi življenjskimi razmerami. — **Prizadeti želez. invalidi,**

— Stipendistom ljubljanske univerze. Stipendije za mesec julij se bodo izplačale 22. avgusta 1924 od 10.—12. na univerzi, II. nadstropje, soba št. 180.

— Predavanje v higijenski razstavi. V petek, dne 22. tm. ob 16. predava v higijenski razstavi na velesojmu g. dr. Ambrožič Matija, predstojnik zavoda za soc. hig. za. čisto deca v Ljubljani. O higijeni dojenčka in malega deteta.

— Smrtna kosa. V Mojstrani je umrla ga. Vincencija Jerle roj. Debeve, po. starica v pok., soproga g. Josipa Jerle, in sestra finančnega svetnika dr. Makso Debeve v Ljubljani in g. Rudolfa Debeve, posestnika v Kamniku. Pokopnica je bila iz znane narodne rodbine Debeve iz Kamnika. Bila je navdušena Slovenka, sveta somišljenica napredne stranke. Pogreb bo v petek 22. tm. ob 11. na pokopališču v Dvorju. Blag ji spomin! — Na Ambroževem trgu je umrla ga. Ivana J. ger v 68 letu svojega življenja. Pogreb bo v petek 22. tm. ob 17. na pokopališču k sv. Križu. Blag ji spomin!

— Cirkus »Cosmy«, ki se je predstavljal s galo predstavo ljubljanskemu občinstvu, je za ljubljano prava atrakcija. Večjeje cirkusa ljubljana še dolgo ni videla, in ker je v času velesojma v mestu tu. di mnogo zunanji gostov, se ne smemo čuditi, da je bil naval na prvo predstavo ogromen. Vstopnice je zmanjkalo in uprava je morala zastaviti s posebnimi sedeli vse prehode. Cirkus je bil zaseden do zadnjega kotička. Občinstvo je prišlo na svoj račun. Videli smo krasno dresirane živali (opice, papige, pse, angorsko mačko, leve), čudovitega akrobata, ki je dvignil z nogami 13 na deski sedečih oseb, izborne telovadne nastope, konje, ki so po taktu muzike prav lepo plesali itd. Edini nedostatek cirkusa je morebiti ta, da nima dobrih clownov. Drugeje pa mu gre kot velikemu in vzornemu podjetju te vrste vse priznanje. Pre. prižani smo, da bo imel v Ljubljani nav. silo visokemu dariku uspeh.

— Rezultati tekmovalstva na zagrebškem zletu. — I. Clani — Sokolsko društvo ljubljana I.: od 840 mogočih točk doseglo 737. II. Sokol ljubljana 669 točk, III. Sokolsko društvo Sušak 516,5 točk. — Posumniki v višjem oddelku: I. Kušcer Milutin (Lj.) 111,5 točk (dosegljivih 120); II. Osvald (Lj.) 109 točk; III. Vidmar Stane (Lj.) 107 točk; IV. Roknić Džordje (Lj.) 106 točk. — V srednjem oddelku je doseglo prvo mesto Sokolsko društvo Zagorje s 613 točkami; II. Sokolsko društvo Karlovac 599 točk; III. Zupski oddelki Bjelovar 596. — Kot posamezniki so dosegli: I. mesto Sršen Srečko 100 točk (dosegljivih 100); II. Hahn Tomica, Karlovac 97 točk; III. Herm Vlado, Križevac 94 točk. — V nižjem oddelku je doseglo I. mesto Sokolsko društvo Celje 654 točk (dosegljivih 700); II. Sokolsko društvo Novo mesto doseglo 643,5 točk od 700 dosegljivih; III. Sokolsko društvo Karlovac 576 točk. — Kot posamezniki so dosegli: I. mesto Lavrič Oskar (Celje) 100 točk (dosegljivih 100); II. Miletič Milivoj (Prijeđor) 96; III. Dular Cilj (Novo mesto) 91,5.

— Na učiteljski kongres v Dubrovnik so dane jutraj ob šestih odpotovali iz ljubljane učitelji in učiteljice iz ljubljanske občine, ki so prijavili svojo udeležbo. V Zidanem mostu se jim pridružijo kolegi in kolegije iz mariborske občine. Iz Slovenije se jih je na kongres prijavilo okrog 500.

— Vihar na sejmišču. Danes dopoldne ob 11. se je nenkrat zmračilo nebo in v Ljubljani je jel padati dež. Na sejmišču je nastal istočasno vihar, ki je podrl dva kioska trdke Aloma Company, ter pometal na tla razne napise table. Druge nesreče ni bilo.

— Kap je zadela snoci hlapca Josipa Sadna v gostilni Lokar v Vegovi ulici. Nezvesten se je zgrudil pod mizo. Prepeljali so ga v bolnico.

— Roparski napad na Slovenca. V Osl. jeku je v ponedeljek našel v šumi mestni logar v mlaki krvi ležečega 62 letnega Iva. na Krajncu, kočijaža iz Slovenije. Krajnc je prišel v Osljek, da poišče službo. V nedeljo se je ustavil ob obrežju Drave in si hotel umiti noge. Nenaodoma pa sta prišla strela dva neznanca in zahtevala od njega 40 denar. Ker jim Krajnc denarja ni hotel dati, sta navadila nanj, ga podrla na tla in mu s škarnimi prerezala žile na roki in na vratu. Ker so bile škarje tope, sta ga skoraj razmesarila. Nato sta starčku odvezla 200 Din in ga pustila nezavestnega ležati. Krajnc je ležal celih 24 ur v nezavesti. Orožniki so uvideli zasledovanje za napadalci.

— Ponarejene angleške novčance. V Požunu so prijeli nekoga človeka, ki je razpečal v tamošnji Eskomptni in gospodarski banki ponarejenih angleških novčanic po pet funtov za vsoto 90.000 čeških kron. Ponarejen je priznal in izdal še svojega pomočnika Goldsteina v Bratislavi. Vodi se preiskava, kakor niti vodijo v Trst in Italijo.

— Kravv spopad v Bellišu. V Bellišu v Dalmaciji so se 16. tm. sprli in spopadli tamošnji delavci, ličani in Dalmatinci na eni ter Rusi na drugi strani. V spopadu je bil Rus Andrija Rusko ubit, pet delavcev je bilo težko ranjenih. Prepri. so povzročili domaćini, ki so izživali Ruse.

— Tropična malarija v Dalmaciji. V zadnjem času se je v severni Dalmaciji razpasla tropična malarija. Okoli Šibenika, na otokih Ugljanu in Pagu je bilo že več smrtnih slučajev. Malarično postajo v Trogiru treba razkriti.

— Obsojba madžarskih vohunov. Pred novosaškimi okrožnim sodiščem se je vr. št. 18. tm. razprava proti madžarskim vohunom Kranjčiču, Brodaricu in Justu, ki so preteklo leto iz komande dravske div. zije ukradli različne vojaške dokumente in žige. Vse ukradene materialje so prenesli na Madžarsko. Obsojeni so bili: Kranjčič na tri leta in 4 mesece, Brodaric na 2 leti in Just na 2 leti in 4 mesece ječe.

— Strašnja povodenj kakoršne ne pomnijo najstarejši ljudje je v noči 8. avg. popolnoma opustošila okolice Polhovca.

gračca. Škoda se ceni na 20 milijonov Din. Ljudstvom samo si ne more pomagati, ker so si mnogi rešili samo golo življenje. Zbog tega se je sestavil pomožni odbor, da organizira zbirko darov in razdeli med po. nesrečence. Darove v živilih, obliki in denarju sprejema županstvo Polhovca in župni urad.

— Zeparji na poslu. Pred cirkusom »Cosmy« je bila trgovcu Avgustu Korenku iz Domžal med veliko gnječo ukradena listnica s 600 Din in raznimi listinami. — Na sejmu je bila trgovcu Nedoku iz Ptuja ukradena listnica s raznimi listinami.

— Vremenska napoved. Nekoliko lepše, bolj toplo, toda nestanovitno vreme.

— Obiščite prvo konstruktivistično razstavo do 26. tm. ki jo prireja g. Avg. Černigoj s svojimi poskusi v prostorih obrtne šole (s dovoljenjem g. ravnatelja inš. Novaka).

PRIJETA DETOMORILKA.

Včeraj je bila radi tajne prostitucije aretirana leta 1895. rojena služkinja Marija Blatnik iz Sv. Mihaela. Blatnikova je bila že dalje časa zasledovana od oblasti radi suma detomora. Na policije je aretirana priznala, da je 3. marca t. l. v bolnici rodila zdravo žensko deca, nakar se je 13. marca odpeljala z otrokom domov. Med potjo pa je na Grosupljem izstopila in odšla v Stranjsko vas, kjer je deca pod nekim kozolcem zadržala. Po storjenem sločinu se je vrnila v Ljubljano, kjer je bila prijeta. Brezsrčna mati je bila oddana sodišču.

Primarij 5429

dr. Jos. Pogačnik

za očesne, ušesne, nosne in vratne bolezni

ordinira zopet redno.

K Matteottijevemu pogrebu.

Vdova Velia Matteotti je izdala na italijanski narod nastopno spomenico: »Rimski narod, plemeniti in veliki narod vse Italije, ki si dal moji bolesti tolažbo in ljubezen, do tebe imam na ta svet dan tole prošnjo: Kličem te k slogi, ki brati in tolaži, ki pri naša luč bolesti in mir domovini. Združ se z menoj z vso dušo ob truplu Jakoba Matteottija v čustvu dobrotosti, vere in ljubezni ter molči z menoj Italijanski narod, moja beseda naj ti bo v tej uri najvišja sila, ki te približuje Bogu in ki prosi tvojega duha virov vsega dobrega.«

Vdova je želela, da bi se odpeljala krsta s postaje Monterotondo v sredo, da bi mogla odpotovati v Fratto Polesine tudi ona. Zadržne dneve silno trpi in ostaja v postelji. Pisala je notranjemu ministru Federzoniju pismo s prošnjo, da bi se vse tako izvršilo, kakor želi, ali minister Federzonij je rekel, da je prevoz krste v Fratto Polesine že do. ločen na tork zvečer. Vdova se je udala s težkim srecem in odredila, da spremila krsto samo svaka pokojnega Matteottija, inženjer Steiner in operni pevec Ruffo. Vdova je prosila ministra Federzonija, da ne sme biti v vlaku nikakega zastopnika fašistovske milice in sploh se ne sme ves čas pogrebne svečanosti prikazati nikak fašist in nikak fašistovski vojak, ako treba skrbeti za javni red in mir, naj store to italijanski vojak. Minister Federzonij je ugodil njeni želji.

Vlak z Matteottijevim truplom je odšel iz postaje Monterotondo kmalu po 18. uri. Na krsto je bilo položnih mnogo vencev. V posebnem vozu prvega razreda so se odpeljali sorodniki in prijatelji pokojnega. Med poslanci je bil tudi Slovenec dr. Besednjak. Na postaji so bili navzoči zastopniki zbornice in senata. Mnogoča je zaklinala, ko se je začel vlak pomikati: »Živel Matteotti! Dol z morilci!«

V sredo jutraj je prišel vlak v Fratto Polesine. Pričakovala je povratek svojega sina Matteottijeva mati, stara nad 70 let. Krsta je bila prenešana v njeno hišo in prebivalstvo od vseh strani je prihajalo kropit, prinašalo je vence in tolažilo jokajočo mater. Pogreb je bil popoldan, povsem pri. prost, ob obilni udeležbi prebivalstva.

Kavarna Leon

v Kolodvorski ulici št. 29

vsak dan koncert

Odprto od 4. ure zjutraj dalje.

Se priporoča L. Pogačnik

5429

Iz Celja.

— Škrlatinka še vedno ni ponehala v našem mestu. Tu in tam se še vedno pojavljajo novi slučaj. Nov slučaj se je pojavil te dni zopet v Gosposki ulici. Sreško poglavarstvo v Celju je izdalo navodila, kako se naj prebivalstvo varuje pred nalezljivimi boleznimi ozir. kako je postopati, da se jih omeji.

— Redni sestanki JDS za mesto Celje se vrše vsako sredo ob 1/21. zvečer v rde. di sobi Nar. doma.

— Poroči se je inš. g. Sergej Gorup z gđ. Vido Lavračevo, bančno urad. nico v Celju. Išlo srečno!

— Tatvine. Neznan storilec so te dni iz uto športnega kluba na Glazij ukradli razne obleke in skupni vrednosti okrog 1000 Din. Vrata so odklenili s ponarejenim ključem. — Pamzku Olepshevalnega društva je v mestnem vrtu iz vremenske hišice nekdo ukradel en meter ševlota v vrednosti 300 Din. — Elizabeti Mastnak iz Gaberja je nekdo na Glavnem trgu izmaknil denarja, co iz črnega umaja s manjšo sveto denarja.

— Z obiranjem zgodnjega Golding. hmelja so pričeli v Savinski dolini. Celot. na letina hmelja bo letos mnogo slabša od letaka.

Iz Maribora.

— M O predsedniku »Neodvisne gosp. stranke Zagorskem nam poročajo, da je bil aretiran. Zagorski je priobčil v Ljubljani, skih listih oglaš, da hče družabnika za do. brodočo podjetje. Imel je srečo. Zagorski je takoj dobil ponudnika v osebi Mirka Oberaneta, mladega Primorca, ki je brez vsake nadaljne informacije Zagorskemu iz. plačal kar 15.000 Din ter sklenil z njim pogodbo. Ko se je Obernel odločil za oseb. no sodelovanje in se zanimal za svoj de. nar, je še le zvedel, da je nasel. Zagor. ski ga je skušal odpraviti z raznimi izgo. vori. To je bilo tudi mlademu družabniku preveč n je zadevo ovrnil policiji. Tam je Zagorski pri prvem zaslišanju povedal, da je denar iz jeze vrgel v Dravo.

— Aretacija nasilnega karlovcana. V neko gostilno v Strmi ulici je prišel Mirko Spudič iz Karlovca, ki je napravil lepo ceho za Din 125. Ko je prišlo do pla. čila, je v svoji pijanosti dejansko napadel gostilničarko, jo davil in skušal vreči na tla. Isto je napravil z natakario, ki je prišla gospodinjji na pomoč. Končno je obe vrgele pod mizo. Med tem je dospel na lice mesta stražnik, ki je pobesnelega gosta skušal najpreje pomiriti in ga pozval, da plača. Spudič pa se je lotil tudi stražnika, ki je moral opetovano rabiti orožje. Še e ko ga je stražnik v drugi udaril — ker je Spudič nanj šel s stolom — se mu je pos. srečilo ga ukrotiti in aretirati.

— Odkritje nagrobnega spomenika dr. K. Vrstovšku. V soboto zvečer ob 18. se vrši na pokopališču Pobrežje odkritje nagrobnega spomenika pokojnemu dr. K. Vrstovšku. Ob tej priliki imata govore profesor dr. Anton Jeroveč in dr. K. Cepu. der. Spomenik je delo kiparja Ivana Sojca.

— Pričetak šolskega leta. Na osnov. nih in meščanskih šolah se prične redni pouk s 15. septembrom, vpisovanje pa od 1. do 18. septembra.

Turistika in sport.

— Težko atletska sekcija S. K. Slova. na priredi v soboto in nedeljo dve težko. atletski prireditvi, pri katerih sodeluje znani »Junak iz Like« Marjan Matijević. Na programu je dalje rimsko-grška roko. borba in profesionalni boks. Nastopi več parov. Prireditelj obeta postati velenani. miva in ker je čisti dobiček namenjen za nabavo orodja za težkoatletsko sekcijo Slovana, pripravoma občinstvu, da jo po. seti. Vrši se v Narodnem domu.

— Hašk : A. F. K. Pardubice 4 : 0 (2 : 0). Včeraj je odigral A. F. K. Pardubice v Zagrebu svojo prvo tekmo proti Hašku in podlegel v omejenem razmerju. — Tekmi je prisostvovalo malo občinstva. Danes se odigra revanš.

— Tekmo Sašk : Ilirija dne 7. septembra bo sodil zagrebški sodnik Fabris, tekmo Gradjanski : Hajduk Mažić iz Subotice in tekmo Jugoslavija : Slavik v Beogradu Willer iz Zagreba.

— Gradjanski je gostoval te dni v Sarajevu in porazil mestni team z 8 : 1.

— Monakovo. Amateure (Dunaj) : F. C. Wacker 3 : 0.

— Prva hitrostna gorska avtomobilna motoaklistična tekma. Privikrat se vrši letos v bližini Ljubljane velika športna prireditelj, ki vzbuja med občinstvom zlasti med športniki veliko zanimanje. V do. kaz nam služi pripravnica tekmovalcev, katerih se je do sedaj prijavilo že 42. Med avtomobilisti vozači vzbuja splošno pozornost znani športnik Savetič iz Beograda z vozom »Alfaromeo«. Dalje knez Windischgrätz z vozom »Lanchalonda«. Tudi znane marke »Austro Daimler ADM«, Fordspezial Puch, Fiat, Minerva in znani drugi specialni dirkalni vozovi se udeležijo tekme. Premienjeni vozači motoaklistične pa. noge Jugoslavije iz Beograda, Stajerske, Hrvatske Kranjske so na startni listini. Razgledne točke tekmovalne proge so prvovrstne, tako da bo publika imela lep raz. gled na zanimive ovinke, vijuge in strmi. ne. Za ljubljansko občinstvo je jako pri. kladen Vrhnjski vlak, ki odhaja iz Ljublja. ne v nedeljo ob 1/41. popoldne. Tekma se vrši pri vsakem vremenu v nedeljo dne 24. tm. ob 1/41. popoldne.

— Svetovni skavtski tabor v Kodanju. V nedeljo dne 17. tm. se je končalo v Kodanju svetovno skavtsko jamboree (tabor). V nedeljo dopoldne se je vršil klub. silnemu dežju pregled skavtov, ki so za. stopali 33 držav. Pregleda so se udeležili danski kralj, kraljica, kraljevič Valdemar, člani diplomatskega zbora ter danski mi. nister za zunanje zadeve grof Moltke. Po. poldne je razdeljeval načelnik angleških skavtov gen. Robert Baden-Powell častne nagrade. Na prvem mestu je bila Amerika s 181 točkami, za njo je prišla Anglija 170, Madžarska 166, Norveška 158, Poljska 142, Švica 139, Francija 136, Holandska 135, Ita. lija 111, Čile pa 91.

— Dirkalno in jahalno društvo v Št. Jerneju priredi svojo letošnjo dirko konj v nedeljo 31. avgusta ob 14. popoldne. V slu. čaju trajno neugodnega vremena se vrši dirka v nedeljo 14. septembra z istim spo. redom. Podrobnosti so razvidne na plaka. tih.

Poizvedbe.

— Zgubili se je dne 18. tm. ob 6. zve. šer mlad jazbecar (daketi). Najditelj se prosi, da javi svoj naslov na »Upravo Slov. Naroda« proti nagradi.

Izjava.

Izjavljam, da ako me bo g. Ida K., stan. jujoča v Spodnji Šiški, kakor tudi vsakdo drugi opravilj o stvarh, ki niso resnica in se jih popolnoma nič ne tiče, bom z njim sodnijskim potom postopal.

Punčoh Jakob, Ljubljana.

Darujte za sokolski Tabor!

Gospodarstvo.

Zivnozdr. Tepina:

Pomen konjske razstave na ljubljanskem velesojmu.

Ljubljanski velesojem se je doslej omejeval po večini le na proizvode in. dustrije, bodisi domače, bodisi tuje, ter tvoril posredovalca med producentom, trgovcem in konzumentom. Letos je napravil odločen korak naprej. Z odlo. čitvijo, da priredi razstavo konj (prvotno je bila zamišljena tudi razstava goveje živine), si je velesojemski urad nadel nalogo, ki mu je dala pač obilo posla. a letos brezdvomno nikakih ali morda le pihle materialne koristi.

Prireditelj te razstave pa je bila nujno potrebna. Svoj čas je pri nas cvetela konjska kupčija, dandanes — bodi. mo odkriti — je jela pešati in z njo vred kolikortoliko tudi konjereja. Vzrokovi za to je v glavnem dvojje. Po prevratu se je razvila živahna kupčija, zlasti za konje mrzlokrvnih pasem. Večina prvovrstnega blaga se je izvozila. Ostalo prvovrstno blago, zlasti plemenske ko. bile, pa so držali uvideni konjereji trdno v rokah ter se niso dali zavesti po visokih cenah, ki so se jim ponujale. Ko je bil nato naš trg navidezno izčr. pan, so se obrnili tujci drugam. Za naše toplokrvne konje pa, kakor vse kaže, nismo znali vzbuditi zanimanja. Vendar lahko brez pretiravanja trdim, da se naši toplokrvci iz Dolenjske (novome. ški in krški okraj), iz S. Stajerske (ma. riborski, ljubomski in ptujski okraj) lahko kosajo po svoji kakovosti s konji ostalih pokrajin Jugoslavije.

Poleg tega pa je ovirala izvoz naših konj in konjsko kupčijo v obče raz. meroma visoka izvozna carina, pojače. na za kupce iz republike Avstrije, ki so za mrzlokrvne konje pred vsem prih. jali v poštev, še z občutno uvozno cari. rino njihove države.

Občuten udarec konjereji, zlasti v nekaterih krajih Gorenjske — je dal si. len razmah lesne trgovine. Ker je kon. jerejec z vožnjo lesa zaslužil več ne. go z odrejo žrebet, se jih je mnogo vr. gilo na prevoz lesa. Tako je blagor les. ne kupčije potisnil cvetočo gorenjsko konjerejo — res, da samo v nekaterih krajih — za leta in leta nazaj. Deloma zato, deloma pa iz razloga, ker je veči. na plemenskih in mladih živali še v pla. ninah, blejski in bohinjski kot nista za. stopana na razstavi. Drugod pa se je ohranila konjereja še na prejšnjem vi. šku, v kamniškem in ljubljanskem okra. ju pa se je po kakovosti celo dvignila.

Glavni namen te razstave je torej, poživiti zanimanje za naše konje in na. šo konjerejo. Še večjega pomena pa je razstava za konjereja same. Večina razstavljenih konj je po svojem poreku čistokrvna, to je, stariši in prastariši pripadajo isti pasmi odnosno istemu plemenu. Vsak obiskovalec se bo lahko na lastne oči uveril in prepričal, kako nepreprenljive važnosti je čistokrvna re. ja. Upajmo, da bo ta ogled spreobrn. tiliste, sicer maloštevilne konjereje, ki so hoteli z brezmislnim križanjem to. plokrvnih plemen z mrzlokrvnimi oja. čiti svoj konjski naraščaj.

Ker bo med razstavljenimi konji dosti prvovrstnih živali, bo ogled raz. stave za konjereja prava šola in vs. pobudba za nadaljnje udejstvovanje v konjereji. Razstava bo nudila pregled konj skoro cele Slovenije z ozirom na njih vnanost in kakovost. S tem bo razstava nazorno-poučno učinkovala na obiskovalca in v marsikaterem sodb. o dobrem in lepem konju temeljito iz. premenila.

Razstave se udeležijo tudi državna žrebčarna s skupino toplokrvnih in mrzlokrvnih žrebcev ter žrebcev ame. kanskih dirkačev. Tudi to je potrebno. Koliko klevetanja in praznega govori. čenja se je čulo še pred nedavnim, da bo vse takorekoč »vrag vzel«. Tu na razstavi se bo vsak lahko prepričal, da je bilo vse to neupravičeno. Zlasti če bo videl mlade žrebce, ki so bili rojeni in vzrejeni na domačih tleh. Žal, da

vseh teh ni mogoče postaviti na raz. stavo.

Ta razstava bo gotovo vsakogar zadovoljila: tako ljubitelja konj, ki se bo naslajal ob pogledu na krasne živali, kakor tudi konjereja, ki ga bo vs. pobujala k nadaljnjemu trudu in napred. ku. Razstavo bodo seveda obiskali tu. di kupci. Nekaj konj je postavljenih na razstavo z izrecnim namenom za pro. dajo. Zeleti pa je, da naši konjereji ne odprodajo svojih prvovrstnih plemen. skih kobil, pa če se jim tudi nudijo vs. te, ki navidezno presegajo njih dejan. sko vrednost. Dobra plemenska kobila je zaklad, temelj za bodoče rodove!

Vsi konjereji pa, ki bodo obiskali to razstavo, naj ne pozabijo, da je za vzrejo dobrega konja treba poleg do. bre kobile in prvovrstnega žrebca pred vsem troje: čist in zračen hlev, pašna s tekalščem in tečna, krepka kr. ma v mladosti. Kakor »krava pri gob. cu molze«, tako tudi konj iz ovsa in druge zobi ustvarja kosti, kite, mišice in »srce«.

Prepričan sem, da bo ta razstava značilna mejnik za našo konjerejo in da bo predhodnica vsakoletnih razstav vsakovrstne živine, ki naj bi se vršile v bodoče za časa velesojma v Lju. bljani.

★ ★ ★

—g Novosadska blagovna borza 20. avgusta. Na produkti borzi notirajo: pše. nica nova, 57 vag. 375—380, stara 390—395, ječmen, 15 vag. 330—360, oves 6 vag. 295—300; korusa 32 vag. 280—290, franko Ke. lebiha 132, fižol bel, baški, 14 vag. 520—530, moka, 14 vag. baza »0. 570—580. Ten. denca v pšenici mlačna, v koruzi mirna.

—g Letni »kraljevski sejem v Zagre. bu, Zagreb, 20. avgusta. Včeraj se je pričel letni »kraljevski sejem v Zagrebu, ki je bil dosedaj zelo slab. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene in so za kg žive vage notirale: živina: voli I. 14—15,30; II. 12—14; III. 10—11, bosanski I. 13,50—15 II. 10—12, III. 8—9, krave I. 13—14,50, II. 11—13, III. 7—9, bosanske 7—8, bikli 13—14, junice I. 14—14,50, II. 12—13, teleta I. 18—20, II. 17—18, svinje pitane 23—25, ne. pitane 20—21, sremške 24—25,50, prašiči do enega leta 25—32, starejši 19—21. Konji za komad: težki tovrni 10—12, lahki to. vorni 9—10, seljaški tovrni 6,5—8,5, lahki vozni 6—7, srednji vozni 4,5—5,5, težki vozni 8,5—9 tisoč dinarjev.

—g Živinski sejem na Dunaju. Dne 18. tm. je bilo na živinskem sejmu na Dunaju goveje živine 3343 glav. Cene: voli za kg žive vage od 17.000 do 19.000 K, srednji voli 15.000 do 16.000, bikli 14.000 do 17.000, krave 12.000 do 15.000. Potek sejma: po. časen. Iz Jugoslavije je bilo živine 654 glav, največ iz Romunije, 1226.

—g Jugoslovanski paviljon na vzorčnem sejmu v Lvovu. Na letošnjem »Vzhodnem Sejmu« v Lvovu, ki bo trajal od 5. do 15. septembra, bo zastopala Jugoslavija s svo. jim posebnim paviljonom, v katerem bodo izloženi raznovrstni naši poljski proizvodi in tudi izdelki gozdarske industrije.

—g Zapiranje in odpiranje trgovin. Trgovski gremji za politični okraj Ljublja. na okolica objavljajo, da je sklenili za kraje Selo, Moste, Udmat in Zelenajama z ozi. rom na številne pritožbe neenotnega zapl. ranja in odpiranja trgovin sledeče: Vsi tr. govci brez izjeme imajo v okolju Selo, Moste, Udmat in Zelenajama imeti trgo. vine ob delavnikih od 1/48. dopold. do 1/41. in od 2.—7. popoldna, odprte in ob nedeljah (izjema državne praznike 28. jun., 1. dec. in 17. dec.) od 8.—11. predp. odprte. Istotako ostanjeje trgovine cel dan zaprte na Val. konoč Božič, Bink, nedelje in Sv. R. Telo. Proti kršiteljem te odredbe se bodo naj. strožje postopalo. Zebal Fran načelnik.

—g Ameriško srebro za Nemčijo. »Fi. nanciale Times« javlja iz Newyorka, da je nemškav lada kupila 4 milijone uncev srebra po tržni ceni, kar predstavlja en del nabave plemenitih kovin v Ameriki v svr. ho kovanja denarja v Evropi. Tudi Polj. ska si je nabavila 400.000 uncev ameriške. ga srebra.

—g Francoski dolgov napram Angliji in Ameriki. Na podlagi francoske oficijelne statistike znaša dolg Francije Angliji 15.275.285.000 shtih francov, dolg Zedinje. nim državam pa 15.694.314.000. Obresti za ti dve svoti znašajo 3070 milijonov, tako da je cela skupna svota 33.539.699.000 zla. tih francov. Po sedanjem stanju papirnega franka nastaja skupna svota 117 milijard francov obema zaveznicoma.

IV. ljubljanski velesejem.

Šesti dan.

Brezuspešne intrige.

Tudi včeraj je bilo vreme neugodno, kar pa ni vplivalo na poset velesejma, ki je bil povsem zadovoljiv. Razstavljalcem so taki dnevi po volji, ker prihajajo resni interesi in kupci, ne motijo jih pa pri razlaganju in sklepanju kupčij radovedneži. Če primerjamo letošnji velesejem z onim leta 1921., ki je bil kot prvi za vso Slovenijo prava atrakcija, in če vpoštevamo denarno krizo, s katero se mora boriti naše narodno gospodarstvo, smo lahko z dosedanjimi uspehi IV. ljubljanskega velesejma popolnoma zadovoljni. Povprečno število vsakodnevni posetnikov je sicer nekoliko manjše, kakor prvo leto, vendar pa je nad 10.000 posetnikov, ki jih izkazuje statistika včerajšnjega dne, v sedanjih gospodarskih krizi vsakako solidno število. Velesejmski urad je prejel včeraj brzozjavno obvestilo, da je prišel iz Beograda narodni poslanec dr. Stevo Grigin s soprogo, ki si danes ogleda našo-gospodarsko prireditve. Včeraj je bilo na sejmišču zopet mnogo zunanjih in inozemskih kupcev, med njimi soliden trgovec iz Strassburga, več drugih tujcev in pet trgovcev iz Smirne. Lani razpoloženje med razstavljalci ni bilo tako ugodno, kakor letos. Mnogo je malih obrtnikov, ki so razstavili zadnje izdelke in so si samo z velesejemom pomagali na noge. Ljubljanski velesejmi so torej za našo domaćo obrt velikega pomena, ker nudijo slovenskemu obrtniku najugodnejšo priliko, da sanira svoje podjetje.

Uspeh prvih šestih dni je nadkrilil vsako pričakovanje razstavljalcev in organizatorjev velesejma. Zlasti o letošnjem velesejmu lahko trdimo, da je najvažnejši faktor v sanaciji naših narodno-gospodarskih razmer. Tudi včeraj je bilo sklenjenih v raznih panogah industrije in obrti več manjših in nekaj večjih kupčij. Največ posetnikov in kupcev pa je pričakovati zadnje štiri dni, ko doseže trgovsko vrvenje na sejmišču svoj vrhunec. Da naši velesejmi, osobito letošnji, tako dobro uspevajo, je v prvi vrsti zasloga njihovih organizatorjev, ki so posvetili vse svoje sile organizatoričnemu in reklamnemu delu, tako da jim mora biti vsa slovenska javnost hvaležna, ker so nam dali narodno-gospodarsko institucijo, čije eminentne važnosti se širša javnost morebiti niti ne zaveda.

Predsedstvo velesejma je prejelo od prometnega ministrstva brzozjavno obvestilo, da imajo konji, namenjeni za nedeljsko razstavo, pri prevozu po železnici iste ugodnosti kakor razstavno blago. To je velikega pomena za organizatorje te zanimive in važne prireditve, ki je zvezana z velikimi gmotnimi žrtvami. Konjska razstava je poleg lovskve in higijenske največja privlačnost letošnjega velesejma. Za nedeljo je že prijavljenih več kmetijskih in drugih šol ter vojaštva, ki si hoče ogledati bogastvo naše konjereje. Zlasti mnogo kmetov posesti v nedeljo velesejem. Tudi iz Italije se obeta več resnih kupcev. Splošno je torej pričakovati, da število posetnikov zadnje dni zelo naraste, da se pridružijo sedanjim zadovoljivim uspehom še večji in da bo tako letošnji velesejem moralno in gnotno visoko aktiven.

Po deževni noči se je danes nebo nepriznalo zjasnilo. Ni sicer sigurno, da ostane vreme lepo, vendar pa je za velesejem važno že to, da vsaj neprestano ne dežuje. Zato je sejmišče takoj jutraj oživilo. Pričakovati je, da tudi današnji dan zaključijo za razstavljalce povoljno.

Ljubljanski velesejmi gotovim zunanjim trgovcem niso nič kaj po volji. V svobodni državi imamo razne tuje rodne in morebiti tudi nekaj domačih elementov, ki gledajo gospodarsko osamosvojitve Slovenije in njen napredek v industriji po strani. Ne gre jim v glavo, da se hočejo žilavi Slovenci postaviti tudi v gospodarskem oziru posem na lastne noge, in zato skušajo na vse načine intrigirati. Njihovim intrigam je izpostavljena v prvi vrsti naša največja in najvažnejša gospodarska ustanova — ljubljanski velesejem. Tu gre za neposredni stik med producentom in konsumentom, ki bi ga radi ti posredovanja željni elementi na vsak način preprečili.

Ze dalj časa krožijo po njihovi zaslugi v naši javnosti vesti, da je letošnji velesejem zadnji. Sovražniki naše gospodarske moči kaj radi lansirajo te vesti tudi izven Slovenije, da bi tako odvrnili od ljubljanskega velesejma pozornost zunanjih interesentov, tu v Sloveniji pa povzročili malodušno razpoloženje. Vse te vesti so vseskozi izmišljene, intrige pa brezuspešne. Letošnji razstavljalci, kakor tudi drugi gospodarski krogi so splošno izrazili željo, naj ostane ljubljanski velesejem stalna narodno-gospodarska institucija tudi v bodoče. Število letošnjih razstavljalcev, ki so obljubili udeležbo na prihodnjem velesejmu, je tako veliko (okrog 95 %), da je navzlic vsem intrigam drugo leto velesejem absolutno zasiguran. Dnevna statistika resnih kupcev izven Slovenije prica, da je poset letos dvakrat tolik, kakor lani, iz inozemstva pa še večji. Na podlagi tega dejanskega stanja, ki ga ne more spremeniti nobena skrivna škodoželjna želja, je uprava velesejma sklenila obdržati velesejem tudi v bodoče. Tako se ohrani največja in najvažnejša narodno-gospodarska institucija, ki bo kot stalna prireditelj glavni faktor gospodarskega življenja v Sloveniji. Pripravi smo, da se posveti uprava velesejma s požrtvovalnim sodelovanjem naših pridobitnih krogov svojemu težkemu delu z enako vnemo, kakor doslej, tako da se zaključijo prihodnji velesejmi še z večjim uspehom. Intrige proti ljubljanskemu velesejmu, ki bi ga radi razni neodgovorni elementi letošnje definitivno pokopali, so torej brezuspešne. Tendencijske vesti in govornice so brez vsake stvarne podlage. Prihodnje leto približno ob istem času kot letos otvori naše gospodarstvo V. ljubljanski velesejem, ki še bolj jasno in glasno pove intrigantom, da je njihov posel zaman.

Nekatere novosti.

Brzovozna igla.

Med nešteti zanimivostmi letošnjega velesejma je vsakako spomina vredna brzovozna igla »Jadrana«. To pripravo je patentiral Srb St. Milosavljevič. Da je izum vsakako jako velikega pomena v vsakdanjem življenju, dokazuje živahno zanimanje občinstva, ki gleda v celih gruclah, kako se s to iglo na bluze, halje, blago, plašč, preproge, blazine in namizne prte izdelujejo vsi isti motivi kakor na perzijskih preprogah, z vsemi namanjšimi nijansami barv. Najprej si je treba narisati na hrbtni strani željeni motiv kakor tudi barve, potem pa z druge strani bosti v poljubni večji ali manjši razdalji, t. j. po debelini svile, sukanca, pavole ali volne. Ker igla kljub svoji izredni posebnosti in pripravnosti stane samo 30 Din, se je že prvi dan sejma jako veliko število prodalo, kar pač umevno samo ob sebi.

Potem je na Karlstajnu še mnogo drugih zanimivosti. Na primer dvorana, kjer so vitezi praznili vrče domačega piva in rožljali z meči, kjer so se pomerili o vročih bitkah in turnirjih. Preden pa so zasedli konjice in odšli poizkušati jeklo, so dobili blagoslov v kapeli, kjer je točno dvatisočstiristošestindvetdeset dragih kamnov in strop iz zlata — solnce, luna in zvezde. Solnce je novo, popravljen, in tudi zvezde niso več vse originalne.

Čisto na koncu dolge vrste dvoran je prostor in tam imajo pod steklom kosti Sv. Margarete in Sv. Evgenije. V posebni šatuli. Zraven pot istim steklom v posebni šatuli — igralne karte. S temi kartami so marjašali gospodje vitezi in paževska svojati je igrala — ajnce. Če ni bilo vse v redu, so vitezi izvršili kratko numeracijo kosti in paži so si krtačili lase. — Zraven relikvije. — Tako je bilo vedno. Pobožnost in marjaškarte.

Zunaj pove kastelan, da je še vodnjak pri tej hiši. Znamenit, star, in da so pometali vanj nekoč šeststisoč Husitov. Točno šeststisoč. On že ve. In da je ta vodnjak zelo zanimiv, in zraven pove

Graver A. Černe iz Ljubljane ima razum stampliti in tozadevni priprav posebno lepe vinjete in praktične ploambe. — Krasno pohištvo z umetnimi vdelaninami ima trdka Jos. Bajde iz Šiške. — Trdka Fl. Šibenik iz Ljubljane ima holandski kakao Van Kaster, vanilin sladkor »Adria«, prašek za pecivo itd. — Vsi navedeni razstavljalci so v paviljonu E. — Trdka Kolenc iz Mirne ima pile. — »Vesta« v Ljubljani je velika svetlobna industrija. — Največjo izbero nudijo Strojne tovarne in livarne v Ljubljani, največjo izlobo otroških vozičkov in dvokoles ima »Tribuna« (Tr. Bajtli) iz Ljubljane. — Vsi navedeni razstavljalci so v paviljonu F.

VELEZANIMIVA NOVOST NA POLJU RAZMNOŽEVANJA.

Domača trdka The Rex Co v Ljubljani, Gradišče 10, ustanovljena 1. 1906, prihaja letos z velezanimivo novostjo. Gre za nov način razmnoževanja strojne pisave na »Opalographu« in drugih sličnih razmnoževalnih aparatih, katerih glavni sestavni del je steklena pločica.

Znano je, da je doslej bil za razmnoževanje strojne pisave na omenjenih aparatih voščen papir in črnilni list neobhodno potreben. Ta način razmnoževanja pa je dokaj nezanesljiv in drag ter je vsem, ki so imeli s tem opraviti, povzročal mnogo truda.

Ti nedostaki pa so odpravljeni z novim načinom razmnoževanja, za katerega se napiše izvirnik z barvnim trakom kakor navadni spisi na stroju.

Jasno je, da je razmnoževanje takih izvirnikov enostavnejše in cenejše ter obenem varuje obli strojepisce.

Uspeh razmnoževalnega dela ne sloni več na principu amoniaka kakor doslej. Raditve je popolnoma izključeno, da bi izhlapelo črnilo ali trak ter vsled tega postal manj vreden za razmnoževanje. Trak se uporablja cele mesece, ne da bi se posušil in izgubil na učinkovitosti. Da se s tem prihrani mnogo truda, časa in denarja, je znano vsakomur, ki je uporabljal dosedanj način razmnoževanja potom voščenega papirja in črnilnega lista.

Marsikateri aparat, ki se ga doslej ni uporabljalo edinele radi kompliciranega in nezanesljivega dela, bo zopet prišel v uporabo; in to v popolno zadovoljstvo šefa in namestnikov. Delo bo lepše, enostavnejše in zanesljivejše, poleg tega pa tudi cenejše.

Na velesejmu je ta novost, razstavlja, na pod znamko »Verograph« vzbudila veliko pozornost.

★ ★ ★

Naši razstavljalci.

»BAKULA«

»Bakula« je pletenica iz četrtooglatih 8x8 mm in 12x8 mm debelih palčic, vezanih z žico v nekakšne preproge v raznih širinah do 2 m in v dolžini do 10 m. Take pletenice se rabijo pri stavbah namesto dosedanjih pletenin iz trisa kot podlaga za omet. »Bakula« pa ima pred trstjem to prednost, da se priblije pri stropih kar na stropnjake, dočim je bilo pri porabi trstja treba najprej na stropnjak pribiti deske in šele na te stukturati. Torej se prihrani vsa lesna opažba. »Bakula« se more prav dobro uporabljati tudi za napviche, poševne in zavite stene, za pregraje v podstrešju, pri stopnicah itd. »Bakula« je potekalem neke cenejši, temveč tudi močnejši in trpežnejši stavbni material kakor trstja, a je obenem dober izolator glede temperature in zvoka. V največjem času gradijo z »bakulo« vsakovrstne cene stavbe, posebno delavske barake, zdravilišča, letovišča itd. Z »bakulo« je zgrajena nova telefonska centrala na Dunaju, celo kopališče »Einöde« itd. V Ljubljani ima tovarno za »bakulo« Josip Puh v Gradaški ulici. Vse podrobnosti se vidijo v njegovem paviljonu na velesejmu.

NARODNI KOŽUHL

Kožuhi so bili včasih ponos naših pradedov in so imeli tudi svojo praktično stran. Bili so jako trpežni in topli. Na Belokranjskem ob meji so še ohranjeni in še bolj pa v sosednji Hrvaški. Kožuhi, ki so razstavljeni v paviljonu »E« 222, 223 a, so krasno delo. Zdijo se nam, kakor da so napravljeni iz »lecta«, ne pa iz kože. Vezovina je vezena naravnost na kožo. Vse to rabijo kožuharji oglati šivanke. Or-

namenti so razdeljeni na določena okrožja in tega se ljudje natanko drže. Kraj, kjer prebiva rimo — katoliški — hrvaški živeli nosijo le vezene kožuhe, dočim so oblečeni pravoslavni Ličani pozni izključno v apliceirane (z barvanim usnjem natičim okrasit) kožuhe. Vdovice nosijo zopet posebne vrste kožuhe, ki nam že od daleč povedo, kdo da tiči v njih. Ta vrsta prelepe obrti tudi polema, ker propada narodna moša tudi že na Hrvaškem. Premožni ljudje bi si lahko omislili krasne blazine, vezene na tak način, kakor so kožuhi. Za »mrtvo sezono« bi se delale razne torbice — druga galanterija — seveda če bi bili kupci za robo. Pri narodni obrti je namreč to, da se dela spoti, makedaj razen opankov vnaprej. Če se že dela, pa le v jako omejenem številu. Narodni kožuhi se prav dobro nosijo pozimi na raznih prireditvah, plesih, gledališču, ker se k belim oblekam imenito prilegajo. Treba pa je, da so za te svrhe narejeni iz kož mladih jagnjet.

Tovarna »Vesna« (Pohlin & dr.) v Kamniku.

Tovarna pomeni važno emancipacijo naše industrije. Izdeluje sicer drobnarije, ki pa so nujne potrebščine v našem vsakdanjem življenju ter smo jih morali poprej naročati iz tujemstva. »Vesna« proizvaja vlasnice, rince, ce in ključke za čevlje, kovinske gume, razne sponke itd. Da so izdelki prvovrstni in zmogni vsake konkurence, to izpričuje dejstvo, da se namerava tovarna znatno razširiti. V ta namen je družba ravnokar kupila bivšo Prašnikerjevo tovarno za cement.

»TRISUNA«, tovarna dvokoles in otroških vozičkov v Ljubljani, Karlovska cesta 4. Pav. F 191.

V paviljonu F 191 je razstavljenih nad 30 otroških vozičkov najnovjšega tipa. — Krasno domače delo nam prica, da se tudi doma lahko mnogo naredi, če je podjetnik vedno sam pri delu. Vidi se pa tudi, da so domači delavci zmogni najboljšega dela ter da se jim ni bati konkurence s tujci, katere se pri nas žalilno le prerado protežira. Po zornosti vredna so nova dvokolesa z otroke od 5 do 10 let, ki so narejena ravno tako kot velika dvokolesa samo v mali obliki. Nadalje novi avto, v katerem se lahko vozita dva dečka v starosti 10 let. Novost je otroški voziček na kroglične tečajnike. Podjetje je edina moderno urejena tovarna dvokoles in otroških vozičkov v Jugoslaviji ter ima svoj sedež v Ljubljani, Karlovska cesta 4.

Ivan Pakiž, Ljubljana.

To domače podjetje je eno najsolidnejših v urarski stroki. Pakiževe ure z znano znamko »Jungmans«, kakor tudi razne žvčarske žepne ure v njegovi zalogi so splošno priljubljene. Poleg stenskih in žepnih ur ima trdka »boga« zalogo zlatnine in srebrnine. Kupec se nudi najugodnejša prilika kupiti poceni prvovrstno blago. Na velesejmu je razstavlja trdka Ivan Pakiž v paviljonu »G« 207 b.

„Priroda Slovenije.“

V paviljonu »L« pa kraljuje »Priroda Slovenije« v minijaturi in tudi ta planinsko-lovska razstava je velikega vzgojnega in gospodarskega pomena. Skrajni čas je že, da naše planinsko in lovsko gospodarstvo temeljito spremenimo, posebno še, da se okoristimo kolikor mogoče z naravnimi krasotami naše zemlje, ki so zaeno tudi naše prirodno bogastvo. Treba je pri vabiti tuje, treba je dvigniti tujski promet, kar nam bo gotovo prinašalo lepe dohodke. Treba pa je tudi, da se mi sami seznanimo z vso krasoto in z vsemi tajnostmi prirode. Ta namen ima planinsko-lovska razstava, kjer se z raznimi prirodnimi predmeti, slikami, grafičnimi tabelami in drugimi pomočmi uvaja obiskovalce velesejma v vse čare naših pokrajin. Opozarja se jih na razne dohodke, ki jih nudi pa, metno izkoriščanje naravnih krasot in na zabavo, ki jo nudi priroda. Seznanjajo se pa tudi z industrijo, ki je v neposredni zvezi s takimi podjetji. Paviljon »L« je razdeljen v oddelke za tujski promet, za turizmo, lov in ribarstvo. Propaganda za tujski promet je kot taka v zvezi z ostalimi panogami. Turisti kažejo z razstavljenimi slikami krasoto pokrajin in prijetnih

izletov, kakor tudi zimski sport, ki je v zvezi s turizmom. Razstavljeni so razni predmeti, ki jih rabi turistika. Poleg turistične je razstavljeno tudi vse potrebno za lov. Razstavljeno je tudi rogovje in razne druge trofeje.

Inspektorat Ministr. narodnega zdravja v Ljubljani, ki je priredil higijensko razstavo je odločen da bo razstava otvorjena tudi preko sejmskih dni, da bo dana možnost obiska tudi onim interesentom ki bi bili sedaj zaprejeni priti na velesejem. Predvsem radi našega dijaštva. Prireditelji lovske planinske razstave bi tudi zelo ustregli, če bi se povedli za primerom Inspektorata, za kar bi jim bila naša mladina sigurno hvaležna.

Drago Schwab.

Konfeksijska industrija, modna trgovina in uvoz angleškega sukna. Na velesejmu paviljon »J« št. 407.

Tudi ta priznana solidna trdka je razstavila na velesejmu svoje moderno izdelane moške obleke iz angleškega sukna, katerega uvaža direktno. Specializirata so usnjeni sukniči slovite znamke »Sloves«.

Pred vsem preseneča občinstvo eleganten kroj, skrbna izdelava in solidnost konfekcije, ki se izdeluje v lastnem ateljeju.

Ni čuda, da si je ta trdka na mah osvojila uvidno meščanstvo za svoje stalne odjemalce.

★ ★ ★

— Kolinska tovarna za kavine primesti ima na IV. ljubljanskem velesejmu pri glavnem vходу na desno prvi, lastni, lepo urejeni paviljon št. LB 612 v katerem so izloženi prvovrstni domači izdelki. V istem paviljonu se kuha na poskušajo črna in bela kava pod režijsko ceno. Vsakemu se torej nudi priložnost preprčati se na licu mesta o izbiri kakovosti Kolinske kave. Tovarna tega podjetja je moderno urejena, ima parni pogon s 170 konjskih sil in s kapaciteto 180 vagonov letno. Izdeluje razne vrste kavnih primesti in sicer samo najboljše kakovosti, ter zasluži vsled tega kot domače podjetje vsestranske podpore.

Drobiž.

• Ples bodoče sezone. V Londonu so zborovali vodilni mednarodni učitelji plesa in sestavljali plesni program za bodočo sezono. Pravi, da potrebujejo sedanjih družabnih plesih korenitost zboljanja. Preveč enolični so jim zdaj ta ples. Ples postaja hoja, katero prekinjajo brezmiselna vrtenja in premikanja. Plesaleci so preveč leni, da bi pri plesih izmenjavali po potrebi korake, zanimajo se več za svoje partnerje, kakor pa za ples. Tudi način, kako mladi mož danes drži plesalko je nesposoben. Pritiska jo mnogo preveč nase. V bodoči sezoni se gotovo priljubljen ples »števpet«, ki je pa pretežak, da bi se ga vsi prav naučili.

• Pesnik Victor Hugo kot odvetnik. Kakor znano je bil Viktor Hugo odkrit na sprotni smrtni kazni. Očetovo nasranje je prešlo tudi na sina Charlesa. L. 1851 je bil Charles Hugo pozvan pred sodišče, ker je v nekem časopisu ogorčno opisal lastnjštev smrtne obsodbe ter ostro kritikoval krutost družbe in zakonov. Skupno z izda, letjem lista je moral stopiti pred porotni. ke. Tedaj se je vmešal sloveč oče in prošil, da bi smel zagovarjati svojega sina. Sod. na dvorana je bila natrpana radovednega občinstva vseh slojev, ki je želelo slišati slavnega pisatelja kot zagovornika. Rado, vedneži nikakor niso bili razočarani; z onim silnim patosom, ki je bil lasten pisateljevi glavi, je pričel svoj krasni zagovor, ki ga je zaključil z besedami: »Jaz, ki govorim danes k vam, se borim že petindvajset let za nedotakljivost sloveškega življenja. Zakrivil sem torej isti zločin kot moj sin. Zagrešil sem ga pred njim in z obteževalnim okoliskami: premišljeno, trdovratno in povračilno. Glasno vam kličem. Ta ostanek barbarske kamni, ta stari in barbarški zakon noža, ta zakon krvi za kri, — vse svoje življenje sem se boril proti njem, ker so mi dale moč.« Victor Hugo je doživel s svojim zagovorom pravega triumfa. Porotniki so bili ginjani po zvišenem potu, tustu pesnikov, ko je zapuščal dvorano, so mu pridedili ovacije. Sin pa je imel od smelega nastopa svojega očeta več škode kot koristi, zakaj odgovor sodišča na zagovor slavnega umetnika je bil drugi dan pri občen v vseh listih in se je glasil: »Danes, dne 11. junija 1851, je bil Charles Hugo, ki ga je zagovarjal njegov oče, obsojen na šest mesecev zapora.

O Šest:

Pozdrav v daljino . . .

(Dolge.)

Tam v prvem nadstropju v sprejemnici, je dal postaviti reliefe svojim štirim soprogam: Blanki z Valois, Anni Falcki, Anni Swidnicki, Alsbeti Pomorski. Vse štiri stoje sedaj tam v zidu in so tako tihe in tako spravišne, kot jih njih soprog Rex Carolus IV. gotovo ni poznal. Bil je po svoji duši umetnik, zato ga izkušnja ni izmodrila.

Včasih, če je bilo početje teh zakonskih polovic le prehuho, se je pomaknil v zatišje. Zadaj za veliko kapelo je imel prostorček na samoti in v stene si je pustil udelati drage kamne iz čeških zemljia. In iz kapele, prav pri tleh, je dal navrtati majhno luknjo, skozi katero so mu dajali hrano in važne dokumente v podpis. O, takrat so bili še časi iskrene viteške zvestobe, kajti vrata te kamre so se zaklepala od zunaj z velikimi ključji in prebrisanimi ključavnicami. Presvita gospa Blanka ali pa gospa Alsbeta Pomorska bi lahko pustile, da bi imel Carolus, njih soprog, dolgo časa veliki petek. Ampak takrat je bila še zvestoba — in viteška beseda.

Potem je na Karlstajnu še mnogo drugih zanimivosti. Na primer dvorana, kjer so vitezi praznili vrče domačega piva in rožljali z meči, kjer so se pomerili o vročih bitkah in turnirjih. Preden pa so zasedli konjice in odšli poizkušati jeklo, so dobili blagoslov v kapeli, kjer je točno dvatisočstiristošestindvetdeset dragih kamnov in strop iz zlata — solnce, luna in zvezde. Solnce je novo, popravljen, in tudi zvezde niso več vse originalne.

Čisto na koncu dolge vrste dvoran je prostor in tam imajo pod steklom kosti Sv. Margarete in Sv. Evgenije. V posebni šatuli. Zraven pot istim steklom v posebni šatuli — igralne karte. S temi kartami so marjašali gospodje vitezi in paževska svojati je igrala — ajnce. Če ni bilo vse v redu, so vitezi izvršili kratko numeracijo kosti in paži so si krtačili lase. — Zraven relikvije. — Tako je bilo vedno. Pobožnost in marjaškarte.

Zunaj pove kastelan, da je še vodnjak pri tej hiši. Znamenit, star, in da so pometali vanj nekoč šeststisoč Husitov. Točno šeststisoč. On že ve. In da je ta vodnjak zelo zanimiv, in zraven pove

kastelan, da je bil med vojno na Kranjskem in da je bil stacioniran v Kranjski gori in da je Kranjska gora — moc heska.

Na grajskem dvorišču Karlstajnskem stoji kastelanova hčerka z ogromnim ključem in povede radovednega popotnika po strmih stopnicah k vodnjaku, kjer je vzel šeststisoč Husitov (najbrž jih je bilo manj, presneta reč) na zelo neprijeten način slovo od tega posvetnega življenja. Kastelanova hčerka može vodo v vodnjak in potem čakava oba, da pade na dno. Zin-n-n-n, naredi. »Je ohromna hloubka«, pravi in vrže še enkrat. Vse to je delala že tisočkrat — in še vedno strmi nad to globino. Ohromna hloubka!

Gori pri Rex Carolusu IV. na obisku je zelo lepo. Dvorane in stolpiči, rezljani stropi in tri metre debele stene, kapele in reliefi spoštovanih soprog. Vse to je zelo lepo, najlepša pa je kastelanova hčerka. In od tam gori, iz tistih majhnih oknic gleda v dolino ter čaka viteza, ki jo bo rešil ozidja. Kastelanova hčerka, pozdravljena, pozdravljen Karlstajn!

IV.

Trst v jutranjih meglah.

Italija, ta se prične dandanašnji mnogo prei . . . Prei, prei . . . Tako zgodaj je njena meja, da se zdi, da si še doma in še potem, ko se zagleda prvi pas morja, doma . . . Novo samo: kondukt, mejaši, vse drugo še doma. Tla, vasice, na postaji stoji »carabinier« v belih rokavicah, črnem fraku in trikotnikom s kokardo. Ta je nov. Vse drugo je staro. Vse drugo je še naša. Doma.

V Trstu, na postaji, pravi zaspan nosač zaspanemu kolegu nosaču: »Ma strela te ubil, kaj vlečeš tako počasi, oštija. Jutraj ob štirih. Nosač nosaču. Doma. In jaz hočem vso resnično povedati, kako je bilo. Dogodki brez vseh posebnosti, ki imajo ceno edino — ta onega, ki poroča, ki jih je doživel — za druge, ki o njih čujejo, so brezcenki. Brezcenki . . . jaz, jaz sem jih pa doživel in poročam . . . Luč naj pade na tisto, o čemur poročam. Luč, Trst, jutraj ob štirih. Doma.

Ob obali čakam devete ure. Na obhod parnika. Mimo hodijo težaki kro-

karji, vozovi z živili. Star delavec, zapit, poln dobrot gospoda Boga, jo prikreva. Pa se pomeniva po laško — jaz poizkušam praktično domače lekčije — pa sva se razumela. Konec dialoga je: una lira, iztegnjena roka (od njegove strani) in s to gesto sva se razumela še prav posebno. Internacijska-a-a-a-a la.

Močan veter išče jader, a jader ni. Luka je prazna. Ne, ne — nočem pretiravati, podčrtavati, skoraj prazna. Par parnikov, potem par parnikov, jadrnic, ostalo ribiški čolni. Tisto mesto, katero je v času, ko smo praznovali na turneji veliko noč v »Hotelu Balkan«, živelo že ob štirih, šestih, spi sedaj do devetih. Ob devetih čita gospod kavarar še časopis, ob devetih snaži natar-kar buffet in ob devetih postavlja piccolo stole na mizo . . . Ob devetih. »Hotel Balkan« . . . S plankami obdan spi . . . Od devetih do devetih . . . in čaka, da bo črni zid okrušila granata z Balkana . . .

(Dolge prihodnje.)

Inserirajte v „Slov. Narodu“!

„I“. 410.

Vrvj

5356

To in ono

Psi požrli človeško truplo.

Te dni so bili prebivalci mesteca Čače priče strašnega dogodka. Marija Žiglj, rodom iz Like, je živela že delj časa v Čači, ku s svojim štirinajstletnim sinom Dušanom, za katerega je skrbel na ta način, da je služila v neki kavarni. Ker je bilo njuno življenje vsled gmotnih razmer zelo težko, se je mati odločila poslati sina k mizarju Miloševiču, da se nauči mizarstva. 9. tm. je odšla skrbna mati na Moravo, da opere sinovo perilo, ker bi moral sin drugi dan nastopiti pri Miloševiču službo. V bližini ni bilo žive duše in zato nihče ne ve, kako je Marija padla v vodo in utonila. Policijski pisar Živkovič je takoj prispel na kraj nesreče in sestavil protokol. Nato je odredil, naj utopjenko prepeljejo v oblastno bolnico, kjer bi se drugi dan izvršila obdukcija njenega trupla. Drugi dan pa je bila nedelja in zato so obdukcijo preložili na ponedeljek zvečer. Ob določenem času sta prispela v bolnico pisar Živkovič in mizar Miloševič. Koliko pa je bilo njuno začudenje, ko jima je upravnik bolnice Radojevič sporočil, da je bila obdukcija že danes zjutraj. Pisarju se je zdel ta odgovor sumljiv in zato je takoj obvestil svojega šefa. S tem naj bi bila zadeva rešena, toda istega dne ob 10 zvečer se je vrnil sin po kožne žigice k svojemu gospodarju ter mu ves razburjen povedal, da so prejšnjo noč psi razstrgali in požrlit ruplo njegove matere. Čim je deček končal svojo strašno izpoved, sta hitela oba k pisarju Živkoviču nato pa vsi trije k upravniku bolnice, kjer so zahtevali truplo utopjenke. Zdravnik ji ni dovolil, da si ogledajo truplo, pač

pa je prinal, da je bilo po krivdi čuvarja mrtvašnice prejšnjo noč razstrgano. Obdukcija je, da hoče paznika kaznovati.

Pisar ni vedel, kaj mu je početi in zato je prosil predstojnika oblasti navodil. Obe, nem je takoj odredil, da trupla ne smejo pokopati, dokler ne dovolijo oblasti. Že drugi se je zdelo, da je zadeva končana, toda naenkrat je prihitel od nekod sin po nesrečene matere, ki ga je ta dogodek tako pretresel, da ni vedel, kje se ga drži glava. Telo njene matere so bolničarji naglo odnesli na pokopališče, kamor sta hitela tudi mizar Miloševič in mladi Dušan, ker nista imela več časa obvestiti pisarja Živkoviča. Grob je bil nov in globlji, nego običajno, krsta, ki je bila dobro zabita z dolgimi žebli, je ležala na sveži zemlji. Miloševič je poklical dve priči, da bi bili navzoči, ko odpre krsto. Ko je dvignil pokrov, so vsi prisotni v nepopisnem strahu odstopili. V krsti ni bilo trupla nego samo bel ogolodan človeški okostnjak, na katerem je visel tu in tam še košček mišičevja. Celo staremu grobarju, ki ne pozna strahu, je pala lopata iz rok. V tem je prispel pisar Živkovič, in ko so ugotovili, v kakšnem stanju je truplo, so spustili krsto v zemljo.

Tisti hip, ko so hoteli zasuti jamo, so prispeli upravnikovi uslužbenci z zahtevo, naj se truplo takoj prepelje nazaj v bolnico. Pisar se tej zahtevi ni uklonil. Nazaj grede so obvestili o strašnem dogodku tajnika glavarstva, ki je takoj odredil komisijo treh nezainteresiranih zdravnikov. Truplo so se isti dan odkopali in pregledali. Na temelju protokola in izjave treh priči je glavarstvo uvedlo proti upravniku bolnice kazensko postopanje.

... o mores.

V kako globokem moralnem blatu ga zi današnja mladina in kolika je odgovornost, ki čaka naše pedagoge, da obvarujejo mlado generacijo moralne propalosti, dokazuje dogodek, ki je odigral te dni v Beogradu. V oddelku javne varnosti pri upravi mesta se je zglasil klobučar Filip Penzič s svojo štirinajstletno svakinjo Jeleno Seman. Vložil je tožbo proti nekemu Mar-

ku Katoriju, ki je pred kratkim baje zapeljal deklico. Priloženo zdravniško spričevalo je potrdilo to obtožbo.

Bil je prvi dan pravoslavne velike noči, ko je Marko, ki se je sicer rad šalil z deklico, opazil Jeleno na dvorišču ter jo nenadoma zgrabil za roke in odpeljal v svojo delavnico na istem dvorišču. Zapri je za seboj vrata in po dolgi borbi izvršil svoj gnusni zločin. Nato ji je obetal, da ji kupi raznih dragocenosti. Jelena mu je verjela in zato ni nikomur povedala, da jo je Marko posilil. Končno sta zet in sestra nekega dne odkrila njeno tajno. Po veliki noči se je začela Jelena naglo spreminjati. Dočim je poprej navadno več ur mirno posedela v zetovi delavnici in pomagala delati klobuke, je zdaj neprestano visela nad zrcalom, popravljala pričeško lepotočija svoj obraz ter odhajala iz delavnice, ko je bilo največ dela. Njeno čudno vedenje napram Marku je zbudilo še večjo pozornost. Sestre in zeta se je polastila slutnja, da se je z deklico zgodilo nekaj izrednega. Ker nista našla drugega izhoda, sta jo odvedla k zdravniku, ki jo je pregledal in izjavil, da je onečaščena. Takoj nato je zet vložil tožbo. Preiskovalnemu sodniku pa se je zdelo ta zadeva nekoliko sumljiva. Jelena je poslal v ženski savez obtožbeno Marka pa je policija še isti dan aretirala. Predsednico ženskega saveza je policija naprosila, naj vpliva na Jeleno, da prizna vso resnico.

Naslednji dan se je zglasila članica saveza z Jeleno v upravi mesta, kjer je bila deklica ponovno zaslišana. Tudi to pot Jelena ni hotela priznati, kako je prav za prav prišla v roke brezvestnega zapeljivca. Pod vplivom dobrih žensk, med katerimi je prenočila prejšnjo noč, je priznala, da jo je policija speljala na led. Marka je še vedno dolžila, da jo je zapeljal, pač pa je izjavila, da se je zgodilo to z njenim soglasjem. Brez prejšnje sramežljivosti je deklica opisala, kako se je ta dogodek odigral. Govorila je o prijateljstvu in o hubeznosti, ki se je spreminila od časa do časa v sovraštvo med njim in njo. — Dogovorila sva se, tako je pripovedovala, da preživiva skupaj veliko noč. On ima ženo

in tri otroke, meni pa se je posrečilo, da ga izneverim družini. In kakor sem že priznala, sem se mu vdala takoj prvi dan — ljubila sem ga. Posiljal sem bila vsaki dan pri njem. Njegova družba mi je bila prijetna, ker pa ni hotel kupiti obljubljenih dragocenosti, sva se končno spila. Žal mi je bilo. Cele noči nisem mogla spati, dokler me sestra in zet nista pograbila in odpeljala na policijo, kjer so vse odkrili. Zakaj si pa včeraj lagala?, jo je vprašal preiskovalni sodnik.

Zato, ker on ni izpolnil obljube. Danes priznavam; morebiti sem kriva jaz, toda on ima več mase na glavi. Kaznujte ga, nič več ga ne ljubim.

In kakor da je storila plemenito delo, je odšla, pri tem pa je še kometirala s preiskovalnim sodnikom. Marko seveda vse taj, vendar pa ga oblasti držijo pod ključem, dokler ne ugotove, jeli res izvršil inkrimimiran zločin.

Rop ženske v Beogradu.

Beograd postaja hipermoderno mesto, v katerem se množe senzacije kakor na Broadwayu v Newyorku, ali na Quai d'Orsay v Parizu. Pred dnevi so imeli Beograščani zopet senzacijo. Na policijo je pridrvel skoraj brez sapa neki 30 letni železniški uslužbenec, ki je v največji razburjenosti izjavil, da je njegova žena na zagoneten način izginila. Istočasno je izročil policiskemu uradniku več pol papirja, na katerih je bil popisani rop njegove žene. Dogodek naj bi se glasom tega poročila odigral tako-le:

Milica je odšla pred dnevi na Savo loviti ribe. Ko je tako sedela ob obrežju, je prispela po Donavi navzdol belo prebarvana ladja in se ustavila sredi reke. Z ladje so spustili čolnec, v katerem so sedeli trije mornarji. Ko je čolnec priplaval do obrežja, so mornarji nenadoma obkolili Milico, so zvezali in vlekli na krov ladje, ki se je nato hitro odstranila.

Policiskemu šefu se je zdelo zadeva zelo sumljiva. Odredil je takoj preiskavo in še tekom istega dne je bila zagonetna ladja izsledena. Bil je to parnik »Nikola

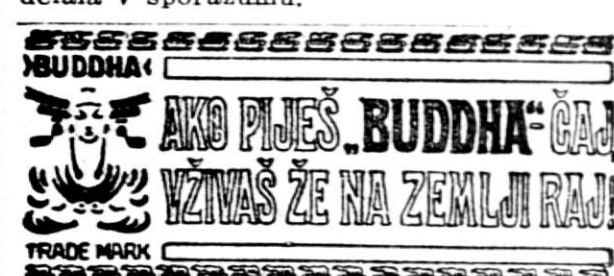
„I“. 410.

Motvoz

5356

Pašič in njega kapitan Jovna Fend je bil pozvan k zaslišanju. Fend je izjavil, da se je na krovu ladje res nahajala neka žena, da pa o ropu ni govora. Ko se je ladja približala obrežju, je tam stoeča devotka živahno pozdravljala mornarje in končno je prosila, da jo vzamejo na krov. Devotka je ostala na ladji, se oblekla v mornarsko obleko in uganjala z mornarji vsakovrstne neumnosti. V splošnem pa je bilo dekle zelo lahkomišljeno in po noči je imela intimne odnose za mornarji. Naslednji dan je bila na lastno prošnjo izpostavljena v Smederevu.

Policija je nadaljevala z zasledovanjem v tej smeri in res je že drugi dan zaznala, da je v Smederevu izstopila neka mlada ženska, ki je iskala mesta natakarike. Padla je v roke nekemu trgovcu z devotkami, ki jo je oblekel zelo elegantno. In sedaj se je vlačila po najbolj razupitih nočnih lokalih. Policija je devotko aretirala in ugotovila, da je 18 letna Milica Rajković, proga železničarja iz Beograda. Pri zaslišanju je izjavila, da je živela v stalnem prepiru z možem in da je bil cilj njenega življenja — pustolovski doživljaji. Bila je obdržana v zaporu in tudi Rajković je bil aretiran, ker obstoja sum, da sta zakonca delala v sporazumu.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

„I“. 410. ANTON ŠINKOVEC D.D. GROSUPLJE.

Posestnikom velesejma priporočamo naslednje trgovke:

Ne boste se kesali, ako kupite obleke za dame in gospode vseh vrst najmodernejšega kroja, kakor tudi dežne plašče in vse modne predmete po najnižji ceni v konfekcijski in modni trgovini

FRAN LUKIC

Pred škofljo 19. Pred škofljo 19.

FABIANI & JURJOVEC

modna manufakturna trgovina
Ljubljana, Stritarjeva ul. 5
se priporoča.

5185

Karl Prelog, Ljubljana

Stari trg 12 in Sv. Jakoba nabr. 11.
Trgovina volne, bombaža
in galanterije na drobno
in debelo.

Franc Eriavec

trgovina usnja
Ljubljana, Stari trg 11 a.

I. Tomšič

manufakturna trgovina
Sv. Petra cesta 38.
4998

Fotografski atelje

I. Pogačnik
Aleksandrova cesta 3.
5003

Na debelo!

5035

Na debelo!

Prva kranjska vrvarna in trgovina s konopnino

Ivan N. Adamič

Centrala: Ljubljana, Sv. Petra cesta 31. — Telefon 441.
Podružnice: Maribor, Vetrinjska 20. — Telefon 454. — Kamnik, Sutna 4.

nudi vrvi za stavbe, dvigala, zvonove, studence itd.,
milske oprti, ognjegasne cevi in vse vrvarsko
stroko spadajoče predmete po najnižjih dnevnih cenah.

Na drobno!

Na drobno!

Največja zaloga oblek za gospode in dečke

12 J. Maček 12
Aleksandrova cesta

Specijalna trgovina božičnih okrasov. — Lastna založba prtičkov za v kot in obrazce (Krippenbilder)

Papirnica Uran, Ljubljana, Mestni trg 11

Oglejte si izložbe na velesejmu paviljon „E“ štev. 7.

ZA CASA VELESEJMA:

5121

Velika izbira: žepne ure,
budilke, zapestnice, uhani in
posebno lepo jedilno orodje (Be-
steck) iz pravega in kina srebra.
Po nizkih cenah.

Samo pri tvrdki Jos. Selovin-Cuden, Mestni trg 13.

Ne zamudite prilike ogledati si
ravno došla najnovjša kolesa
znamke Humber-Puch in šivalne
stroje „Mundlos“ s petnaestletno
garancijo.

Fr. Kham

delikatesa, specerija in vinarna
nasproti hotela „Union“
Paviljon na veseličnem prostoru.

Eksport čevljev domačega izdelka

Matej Orehek

Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.

Modna manufakturna trgovina

Janko Češnik

Stritarjeva ulica

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica

Priporoča pri nakupu svojo zalogo najnovjšega blaga za ženske in moške obleke, belo in barvasto perilo, razno-
vrstne preproge, tekalnike, zavese, odeje itd., po zmerno nizki ceni!

4991

IGN. ŽARGI

„Pri nizki ceni“

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3.

Trgovina z drobnim, pletenim
in modnim blagom ter raznim
perilom in kravatami na de-
belo in drobno. — Potrebščine
za krojače in šivilje.

5075

„6“

Restavracija

„Pri šestici“ 5006
Dunajska cesta štev. 8.

Kavarna in bar

„Emona“

Aleksandrova cesta.
Fiala.

Kavarna „Evropa“

Ljubljana

Dunajska - Gosposvetska cesta
5150

„Narodna kavarna

Dvorski trg

Josip Carl.
5082

Gostilna Keršič

Spodnja Šiška

Celovška cesta.
5078

Gostilna

„Koroški dom“

Poljanska cesta štev. 11
se priporoča
Kati Korošec.
4982

Restavracija „pri Levu“

Ljubljana

Gosposvetska cesta št. 16.
5077

Zajutrkovalnica

T. Mencinger

Sv. Petra cesta št. 43.
na dvorišču. 4996

Restavracija

Grand hotel Union

5029
K. Rist.

Paviljon Vidmar

na veseličnem prostoru

velesejma. 5187
Prvovrstna vina. - Gorka in mizna jedila.

Hotel in restavracija

„LLOYD“

Sv. Petra cesta štev. 7.

5033

Izborna kuhinja. Pristna pijača. Marija Tavzes.

Narodna tiskarna

Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5.

Terezija Kranjc

izdelovanje steznikov (modrcov) in trebušnih pasov
Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 28.

Narodna knjigarna

Ljubljana, Prešernova ulica štev. 7.

„I“. 410.

Mreže

5356

— Modna trgovina Zibert se je preselila iz Prešernove ulice na Kongresni trg poleg Nunske cerkve in se toplo priporoča cenj. občinstvu.

— Najcenejše in najnovjše obleke se dobe samo Šelenburgova ulica št. 3 pri GRICAR & MEJAC.

— Zvonik, izložen v drogeriji »Adrija« v Šelenburgovi ulici, napravljen je iz skatljive v cellem svetu poznate Ovomaltine, ki je pripravljena iz svežih jajc, mleka, kakava in sladnega ekstrakta dr. Wanderja.

— POSEBITE GOSTILNO »PRI NE-STLNU«, TRŽAŠKA CESTA!

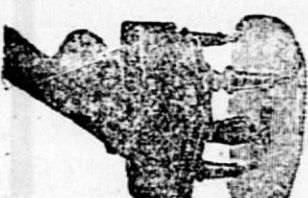
DANASNJE PRIREDITVE.
Kino Tivoli: »Usoda lepe Maje«.
Kino Ljubljanski dvor: Samo ena igračka ali »Ljubav plesalke Lole«.
Nočno lekarniško službo imajo:
U. Trnkovec, Mestni trg 4.
Ramor, Miklošičeva cesta 36;

„I“. 410.

Lanena konoplja

5356

Posetnikom velesejma priporočamo naslednje trgovke:

 ALFONZ BREZNIK MESTNI TRG 3 (poleg magistrata). 5107 Največja in najstarejša trdnjava klavirjev, pianinov in harmonijev ter vsega glasbenega orodja in strun. Oglejte si to najpopolnejše podjetje Jugoslavije! Paviljon „K“ 549.	M. Bartl 4983 modna trgovina in specijalna parfumerija Stritarjeva ulica št. 2. Paviljon „E“ 75.	Anton Verbič 5049 delikatese, špecerija zaloga vseh vrst sira Stritarjeva ulica št. 2.	Modna trgovina Modna trgovina T. Eger Sv. Petra cesta št. 2. 4984		
 K. JURMAN KR. DVORNIOPNIK LJUBLJANA.	Tovarna perila „TRIGLAV“ Ljubljana, 5031 Kolodvorska ulica 8.	Filip Bizjak krznar, izdelovatelj čepic 5186 Kolizej, Gosposvet. c.	J. Kostevc manufakturna trgovina in zaloga prot. preprog Sv. Petra cesta 4. 5032	Iv. Buzzolini trgovina z delikatesami Ljubljana 4999 Lingarjeva ulica 1.	 G. BESEDNIK IN DRUG Ljubljana, Prešernova ulica 5. Izdelovanje kirurškega orodja in obvez. Tovarna ortopedičnih aparatov, umetnih udov, priprav za zdravstvo in strobo bolnikov, vse vrste zdravstvenih gumi predmeti, kirurških obvez in predmetov, oprave za ordinacije in operacijske sobe. 5034
Trgovina papirja Ivan Gajšek Ljubljana, Sv. Petra c. 2. 5045	M. Sedej-Strnad modni salon Prešernova ulica št. 3. 5048	Rudolf Juvan nožar Ljubljana, Prešernova u. 5079	Slaščičarna 5083 H. Treo pecivo, bonboni, med. Selenburgova ulica št. 1.	Foto-atelje 5050 Ant. Uršič (v hiši Trgovske banke) Dunajska cesta.	Ure, zlatnina, srebrnina Ed. Škopek Mestni trg 8. 4985 Popravila točno in solidno.
Delikatesa špecerija A. Stacul Selenburgova ulica. 5046	Franjo Grabjec fotogr. umet. zavod Miklošičeva cesta št. 6. 5044	Papirna trgovina M. Tičar Ljubljana 5047 Selenburgova ulica št. 1.	Voletrgovina žita A. Volk Ljubljana, Resljeva c. 24 5076	Trgovina perila Hed. Šarc pralnica in likalnica Selenburgova ulica 5.	F. K. Kaiser puškar Selenburgova ulica. 4988
Velika zaloga šivalnih, pisalnih strojev in koles Iv. Jax in sin Gospodsvetska cesta 2.	Peter Capuder sokolske in orjunaške potrebščine Dalmatinova ulica. 5109	Elektrotovrdka A. Verbajš Ljubljana 5108 Gospodsvetska cesta 13 (Kolizej).	Anton Merhar pletarstvo 5084 Ljubljana, Sv. Petra c. 22 Velesemenj pav. „E“ 102.	Marija Poznič galanterijsko blago Ljubljana, Sv. Petra c. 11. 5120	Čevlji-obuče na veliko Aleksa Oblat Sv. Petra cesta 18. 5030
„Slovenski film“ V. Bešter Aleksandrova cesta 5. 5002	Ivan Bogataj elektrotehn. podjetje Kongresni trg 5004	Anton Kanc sinova drogerija, fotomanufaktura Židovska ulica št. 1. 5085	L. Mikuš 4986 Mestni trg št. 15. Tovarnica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic.	Albina Bogataj izdelovanje perila Židovska ulica. 5005	L. ROT, krznar Ljubljana Gradišče 7 Zaloga modernih kožuhov in damskih jopičev.
Modna trgovina A. Persche Ljubljana 4987 Pred školijo 21.	AUTO Florjančič Selenburgova ulica 6. 4989	Josip Vitek trgovina s kandi na debelo Ljubljana, Krekov trg 8. 4994	Adrija 5001 drogerija, fotomanufaktura, parfumerija Selenburgova ulica 5. nasproti glavne pošte.	Lud. Dolenc trgovina z galanterijskim blagom Sv. Petra cesta 8. 4997	Posetnikom velesejma! Najmodernejše svilne jumperje in jopice gladke in Tutankamenove vzorce v veliki izbiri od dinarjev 180 do dinarjev 390. — Trgovcem znaten popust. F. in J. Goričar, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 29 5396

Marija Rogel
manufakturna trgovina, perilo za gospode in
dame. Blago dobro, cene nizke.
Sv. Petra cesta št. 26 5284

Fran Repič, Ljubljana
sodarsko podjetje 5324
Kolezijska ul. 18 (Trnovo)
Velesejem paviljon E 107-108
Na sejmišču paviljon I 381
Priporoča se 5225
tovarna perila „Triglav“
Ljubljana, Kolodvorska ul. 8

Najboljši nakup
papirja in lepenke
se izvrši pri
Tvornici papirja in lepenke
I. BONAČ SIN, LJUBLJANA
Čopova ulica št. 16
Na Ljubljanskem velesejmu št. 63 in 64

tovarna nogavic in pletenin Ustanovljena
Stara M. FRANZL & SIN 1888
lastnik FELIKS FRANZL
v Ljubljani, Privoz 10. — Poštni predal 44.
40 T

Stavbeno in opekarsko podjetje
Ivan Ogrin Telefon 426. Telefon 426.
Ljubljana, Grubarjevo nabrežje št. 8.
se priporoča za vsa stavbena dela ter nudi po zelo nizkih cenah
== opeko ==
vseh vrst (strešno zarezano in navadno opeko (bobrovec)
žlebnike, opeko za tlak in cementne cevi.
Lastna opekarna na Črnučah. Zaloga tudi v Ljubljani.

Industrija platnenih izdelkov d. z o. z.
Jarše, pošta Domžale (Slovenija)
moderno urejena tkalnica
izdeluje:
sirovo in beljeno platno od najpriprostejših
do najfinejših vrst. — Namizno perilo. — Da-
masta. — Sploh vse vrste platnenih izdelkov.
Želez. postaja: Jarše-Mengoč. Brzjav. naslov: Induplati, Domžale.
Telefon: Domžale 9. 5433

Barvanje lisičjih kož
izdeljiva istih, kakor vsakovrstne kožuhovine sprejema
L. ROT, krznar
Ljubljana Gradišče 7
Zaloga modernih kožuhov in damskih jopičev.

Posetnikom velesejma!
Najmodernejše svilne jumperje in jopice gladke in
Tutankamenove vzorce v veliki izbiri od dinarjev 180 do
dinarjev 390. — Trgovcem znaten popust.
F. in J. Goričar, LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta 29 5396

Srečko Potnik in drug
parna destilacija esenc, eteričnih proizvodov, eterov
ter izdelovanje sadnih sokov itd.
Ljubljana Metelkova ul. št. 13
priporoča naravne sadne soke arome za nealkoholne pi-
jače, sadne eterje za kandite, esence za rum in žganje,
posebno pa specialne sadne likerje
oziroma ratafije iz svežega sadja.
5156

Posetniki velesejma!
Oglejte si klobuke
v modnem salonu
Stuchly-Maške
LJUBLJANA — Židovska ulica št. 3.
Popravila se izvršujejo takoj:
Cene brez konkurence.